

RELAZIUN DL ANN FINANZIAR 2012

Cassa Raiffeisen Val Badia
www.valbadiaonline.it

2012

**NOSC LAÛR
CONTRIBUËSC
A CHERIÉ
BËGNESTER Y ÜTL
Y GARANTËSC INANT
CI CHE AN À ARJUNT.**

STIMÀ SOZI,

Le President Raj. Alfons Pezzei

L'assemblea generala é na ocasiun por dè cunt a Os sozi dl andamënt, dles ativitès y di svilups dla Cassa Raiffeisen Val Badia.

Dal punt d'odüda economica é stè l'ann 2012 n ann nia saurì. La chersciüda economica s'à feter architè y i sègns s'à inçe fat sintì te nosc raiun te oramai düc i seturs.

L'economia tla Val Badia y Fodom à, inçe dilan al motor trainant dl turism, impò ciamò registré na picia chersciüda che à contribuì a stlùje jö bun l'ann finanziair.

La rezesciun economica, che nos düc sintiun, pïta inçe ocajions por miorè y ponsè sura sön les investziuns che é da fà.

Inçe te chësc momënt nia tan saurì por döta l'economia de nosta valada, ti sta la Cassa Raiffeisen Val Badia inant dlungia ai sozi y ai tliënc, ti pitan la dërta consulënza, sorvisc desvalis, assicuraziuns y finanziaimënc.

Propi tl ann 2012, 40 agn do la fujiun, po Osta banca desmostrè stabilitè, afidabilitè, segurèza, profesionalitè y independënza por Ves garantì inant düc i sorvisc.

Afidedi inant Üsc sparagns ala Cassa Raiffeisen Val Badia y sostignide sù sorvisc, che é la basa por svilupé inant l'economia locala y promöie le svilup y i posc de laür te nosc raiun.

Nosc model de cooperaziun laora a bëgn d'l'economia dla Val Badia y de Fodom.

Les dezijiuns vëgn tutes söl post. La consulënza é personala, i sorvisc de cualitè alta a n prisc iüst.

Le davagn va a renforzè le patrimone dla Cassa che Ves garantësc inant na gran stabilitè. L'autonomia y l'independënza tla gestiun dla Cassa resta inant i valurs plü alç.

A chisc valurs se tègn inçe les dezijiuns dl consèi d'aministrazion. I ti sporji te chësta ocajion n rengraziamënt sintì ai aministradus dla Cassa Raiffeisen che n'é nia plü tl consèi y che à fat pert tröç agn tles legislatöres passades. Ai aconsiadus nüs y a döt le consèi d'aministrazion, al consèi de control, ala direziun y al personal dla Cassa Raiffeisen ti aodi tröpes sodesfaziuns y prèi do n gran impëgn por garantì inant la stabilitè de nosta Cassa y laurè insciö a bëgn de nosta valada.

A Os sozi, n bel dilan y tignide inant alt le valur dla Cassa Raiffeisen che laora por n bun svilup sann de nosta val.

Por le Consèi d'aministrazion dla Cassa Raiffeisen Val Badia

**Le President
Raj. Alfons Pezzei**

STIMÀ SOZI, STIMÀ TLIÈNC

Le direttur Dot. Hubert Obwegs

Inçe le 2012 é passè y romagnarà tla storia sciöche n ann de gragn sacrifici por i zitadins. Le pèis dles cutes y l'aumènt dl cost dla vita demendrèc i davagns y i sparagns dles families.

L'economia de nosta valada vègn tres ciamò trainada da n turism che romagn sterch, inçe sc'al mostra sègns de architament. Le scior talian é gnü manco, mo à en gran pert podü gnü sostituì da d'atres nazionalitès. Chilò va n dilan al gran impègn di operadus dl setur turistich, dles associazions, di ostis y implantiscé, che garantèsc na cualité y na imaja che é buna da cherdè adalcher sciori da döt le monn.

I atri seturs economics, sciöche l'artejanat, le comerz y l'agricoltöra é lià al andamènt dl turism inçe sce en pert cun deplü difficultès. En particular à l'artejanat da combate por i prisc dl laür y por incassè i cuncé.

Nosc apel romagn inant chël de tignü i laürs, le consum y i sparagns tla valada. Sc'i tignun adöm y lasciun che vignun davagnes çi che é iüst por so laür, spo sarunse bugn da passè ia inçe tèmps da de gran difficultès.

Nosta Cassa stluj jö cun n bilanz dèr positif y n ütli maiù co ti agn passà. Chèsc se fej plajèi, deach'al nes impormèt da aumentè la basa partrimoniaia por ti jì incuntra a agn che po avèi difficultès.

Dal'atra pert savunse che chèsc resultat é gnü arjunt cun elemènc straordinars che ne se repetarà nia ti proscimi agn, sciöche l'ütli dl'operaziun de refinanziamènt con la BCE, valutaziuns positives di derivaç, dividènc straordinars y alisiraziuns fiscales.

N bel dilan a düc i sozi por la crèta dada, ai colauradus por le gran laür fat y ai aministradus y controladus por la buna colauraziun.

Le direttur
Dot. Hubert Obwegs

LA CONJUNTÖRA NAZIONALE Y INTERNAZIONALE

N PÜ' DE MIORAMÈNT DO N ANN 2012 NIA SAURÌ, MO LA REZESCIUN TALIANA DÖRA INANT

L'ann 2012 é stè n ri ann por l'economia mondiala. Le peioramènt conjuntural s'à destenü fora inçe sön i gragn staç plü relevanç sciöche la Cina, che é passada da na chersciüda dl PIL dl 9,6% tl 2011 a na chersciüda dl 7,8% tl 2012. Le medemo vel por l'India che da +7,0% tl 2011 é passada a +3,7% tl 2012.

L'economia ti Staç Unis s'à moiü tl ater vers che à albü tl 2012 na maiù chersciüda (+2,2%) co tl 2011 (+1,8%). Chèsc resultat positif é gnü a s'al dè inçe por les politiches dèr espansives che à por obietif l'arbassamènt dla dejocupaziun. La FED sighita da cumprè en gran quantité titui dl debit publich, y i fiç de despaiamènt vègn tignis albas daldöt (0,25) da dezèmbèr dl 2008 incà. Le dejavanz dl setur publich, dl 7,9% dl PIL, resta alt inant, inçe sc'al é gnü tut provedimènc por l'arbassè de gre en gre. Tl lapann é la dinamica conjunturala stada positiva tla pröma pert dl ann, mo tla secunda pert àn registré n peioramènt. Mo impò é tl 2012 le lapann stè bun da gnü fora dla rezesciun cun na chersciüda dl PIL dl 2,1%. Inçe les autoritès de Tokyo à deliberé intervènc importanç de politica dla valüta monetara y dles cutes por sostignü l'economia.

Tl'Europa romagn la situaziun critica: Le PIL dla UE27 é jü jö dl 0,3% y chël dla Zona dl Euro dl 0,5%. I aiüç por i staç te difficultès, sciöche la Grecia, y la desponibilitè dla Banca Zentralla Europeica (BCE) de antergnü a sostègn di titui dl debit di staç

mèmbri à evité de maius dagns, calman i marçià finanziairs y contribuin a limitè les desfarènzies de inredimènt en confrunt ai titui di staç cun na buna economia. Al romagn de gran desfarènzies danter i staç. Inçe cun les difficultès dl cuarto semester, à la Germania impò stlüt jö l'ann cun na chersciüda dl 0,7%. Inçe nosc ater partner comercial prinzipal, l'Austria, à registré n aumènt dl PIL tla mosöra dl 0,6%.

Tla Francia y tl Règn Unì é l'economia rovada te na stagnaziun (+0,0%), deperpo che la Spagna, che à albü da combate cuntra de gragn problems de solidité dl sistem bancar, é tomada te na rezesciun sterscia (-1,3%).

Zènzater pesoçia é la situaziun tla Talia che à registré tl 2012 na contraziun dl PIL dl 2,4%. Te nosc païsc röia pro les difficultès conjunturales i problems struturari, che indeblèsc la competitivité dles impresas, y na politica dles cutes dèr pesoçia, che é stada debojègn por restrènje la chersciüda dl debit dl stat. Chèsta politica à demendrì le defizit al 3,0% y arlontanè le risch de n colas dles finanzas publiches, mo ara à inçe provochè consequènz depressives restrenjon la domanda interna dl 4,8%. Inultima contribuèsc inçe l'instabilitè politica da peiorè le clima de crèta dles impresas y di consumadus.

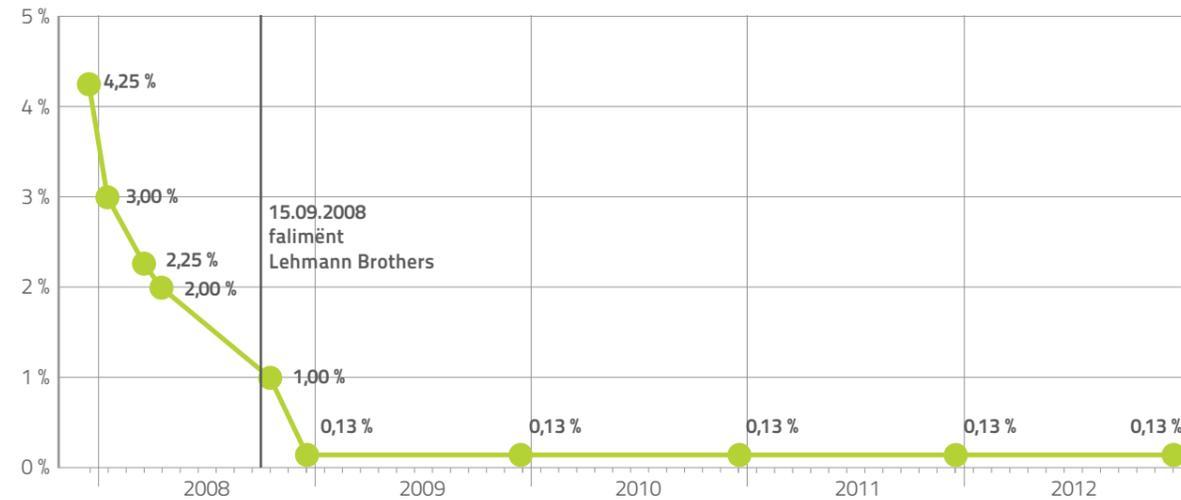
CIAMENA DL COMERZ,
INDUSTRIA, ARTEJANAT Y
AGRICOLTÖRA BALSAN

IRE: Istitut de inrescida
economica dla Ciamena de
comerz da Balsan

SVILUP DI FIĆ: FED Y DOLLAR

Svilup dl fit de referimënt dl Federal Reserve System (dezèmber 2007 cina dezèmber 2012 - en %)

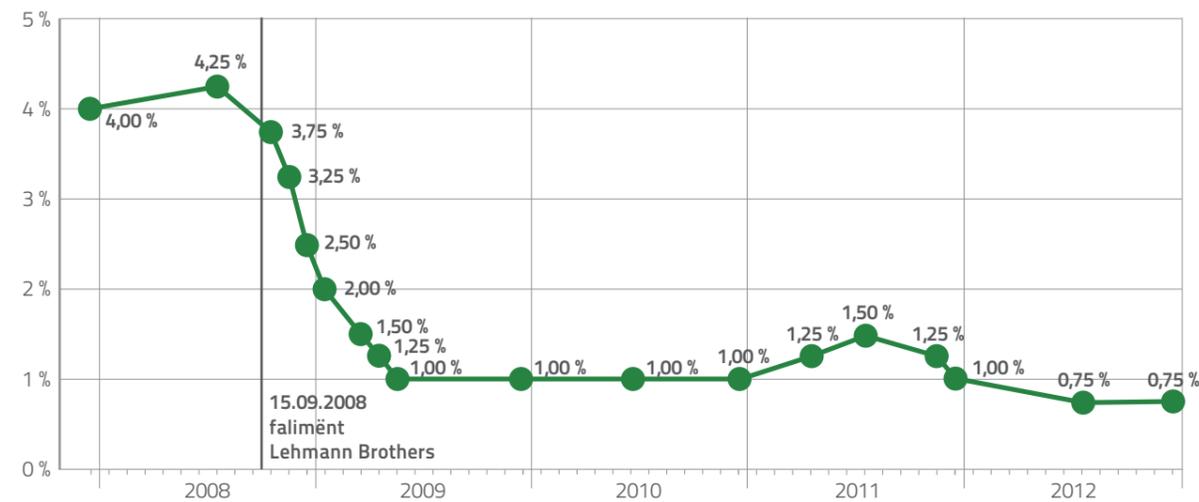
Fontana: FED, Federal Reserve System - da dezèmber 2008 tla spana danter 0,00 y 0,25 %

SVILUP DI FIĆ: EZB Y EURO

Svilup dl fit de referimënt dla Banca Zentrale Europeica (dezèmber 2007 cina dezèmber 2012 - en %)

Fontana: Banca Zentrale Europeica

L'ECONOMIA TE SÜDTIROL

DEPLÜ CREDIĆ AI PRIVAĆ Y DEMANCO ALES IMPRESSES

Do i dać comunicà dala Banca d'Italia è le volum di crediç conzedüs te Südtirol ai 30 de setèmber 2012 sòn 21.791 miliuns de euro, 1,3% demanco en confront al ann dedant. Conscidran plü avisa, é i crediç conzedüs ai privać tl crèsce dl 1,1%, deperpo che chi conzedüs ales impreses é carà dl 1,9%. Chèsc demandimènt reverda dūc i seturs y impreses de vigni dimenjiun.

I dać comunicà al IRE dales trèi maius banche locales confermèia l'aumènt di crediç tl ambiènt privat y le demandimènt di crediç ales impreses. L'osservaziun dl IRE à evidenzié che i proiec de dorada plü lungia (sura 5 agn) vègn finanzia dōtaurela y che le restrenjamènt reverda essenzialmènter i crediç che dess ti garantì ales impreses la licuidité por n tèmp cōrt.

COMERZ CUN I STAĆ FORADECÀ DANter ALĆ Y BASC

Tl secundo trimester 2012 à le comerz de Südtirol cun i stać foradecà albü n andamènt dèr desvali: defrunt a n demandimènt dèr piçe dles esportaziuns (-0,2%) él stè na contraziun sterscia dles importaziuns (-7,7%). Le barat comercial cun nosc partner prinzipal, la Germania, é carè sides por ci che reverda les esportaziuns co les importaziuns. Dl ater vers él jü sò le comerz cun l'Austria.

Na analisa menüda dles esportaziuns evidenzièia bindebò de desfarènzies danter les categories di produć: al é n gran increment ti seturs „mesi de trasport y componènc" (+21,1%) y „alimènc y boandes" (+9%), deperpo che i produć chimics y farmazeutics" (-65,9%) y di „produć sintetics y de gume" (-13,6%).

I DAĆ SÒN LES PRESÈNZES TURISTICHES DESCÈDA OTIMISM

Söla basa dl andamènt dles presènzes, à la sajun da d'isté stlüt jò positivamènter. I dać ajornà ala fin d'agost evindenzièia n aumènt di pernotamènc dl 1,7% en confront al ann denant. Le demandimènt dles presènzes di ghesć talians (-4,2%) é gnü avalié fora dal bun andamènt di pernotamènc de ghesć de d'atra nazionalité. En particular él jü sò dl 5,4% les presènzes di turisc germanics.

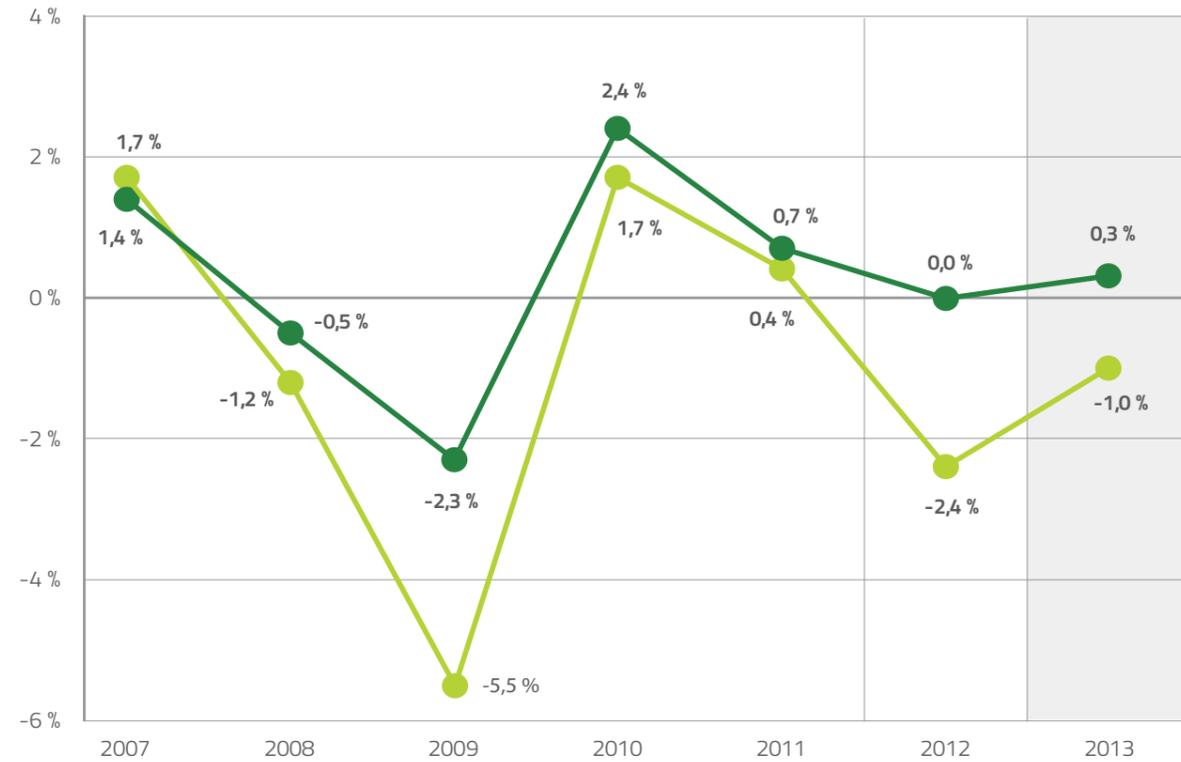
Mo al n'é nia dèrt da trà contlujuns sòn le valor ajuntè cheriè dala hotelaria y dai restoran se basan ma sòn l'andamènt dles presènzes. Les rilevaziuns dl IRE evidenzièia coche l'aumènt di prisc gaujëia malsigurté tles prospetives de reditività por i proscimi mèisc. Implü él l'introduziun dla cuta IMU bindebò de pèis por les impreses tl setur turistich.

SVILUP DL'ECONOMIA: SÜDTIROL Y TLA TALIA

Valur real de svilup dl'economia (Focus de 7 agn - en %)

■ BIP Südtirol (en %) ■ BIP Talia (en %)

Fontanes: Istat (Talia 2012: Previjjuns), Istitut de inrescida economica dla Čiamena dl comerz BZ (limité ales prognoses Südtirol 2012 y 2013 -> 2013 = spana danter 0,0% y 0,5% y Eurostat (limité a prognoses Talia 2013)

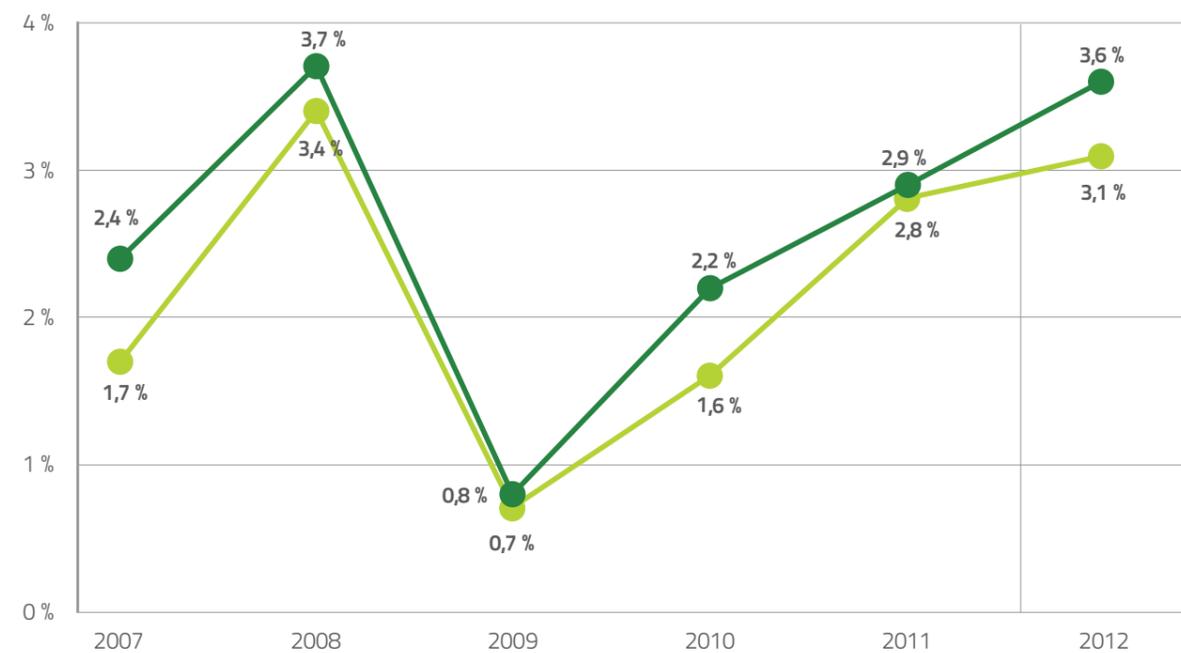

SVILUP DL'INFLAZIUN: SÜDTIROL Y TLA TALIA

Svilup anual mesan dla mudaziun dl indesc di prisc por i consumadus por i tegnačiasa di lauranč y impiegač - IPC TLI (Focus de 6 agn - en %)

■ IPC TLI Südtirol (en %) ■ IPC TLI Talia (en %)

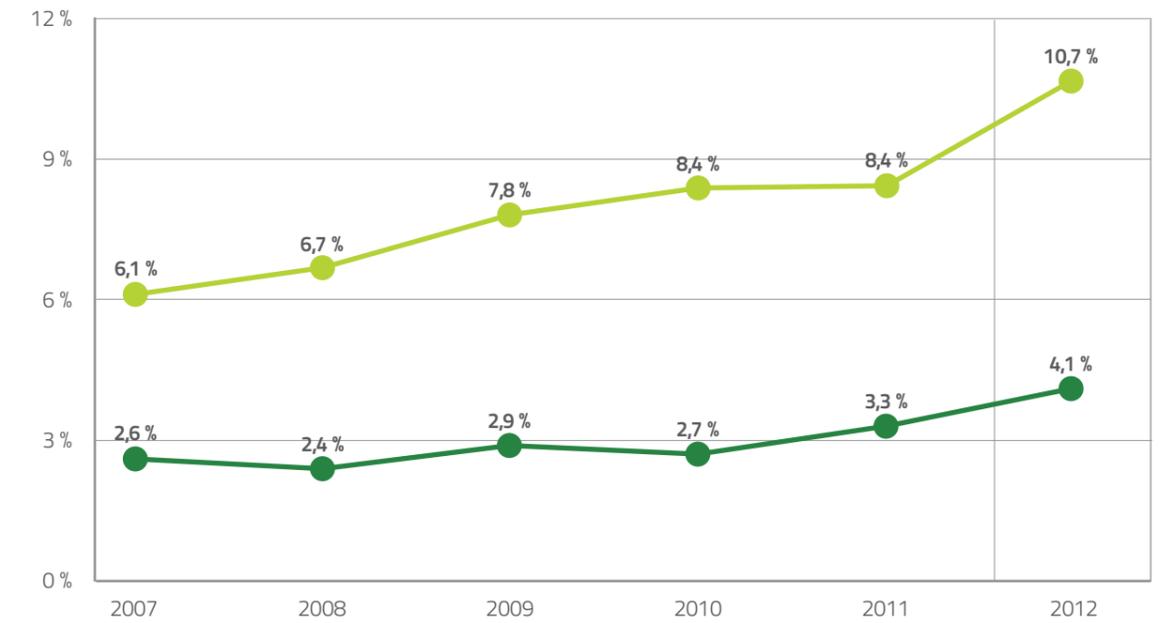
Fontana: Istat

SVILUP DLA DEJOCUPAZIUN TE SÜDTIROL

Svilup dla cuota mesana de dejocupaziun - cuota dej. (Focus de 6 agn - en %)

● Cuota dej. te Südtirol (en %) ● cuota dej. tla Talia (en %)

SVILUP DI FALIMÈNC TE SÜDTIROL

Svilup dl numer di concursc y la cuota sön 1.000 impreses te Südtirol (Focus de 6 agn - numer resp. porcentuala)

■ Concursc te Südtirol ● Concursc te Südtirol sön 1.000 impreses (en %)

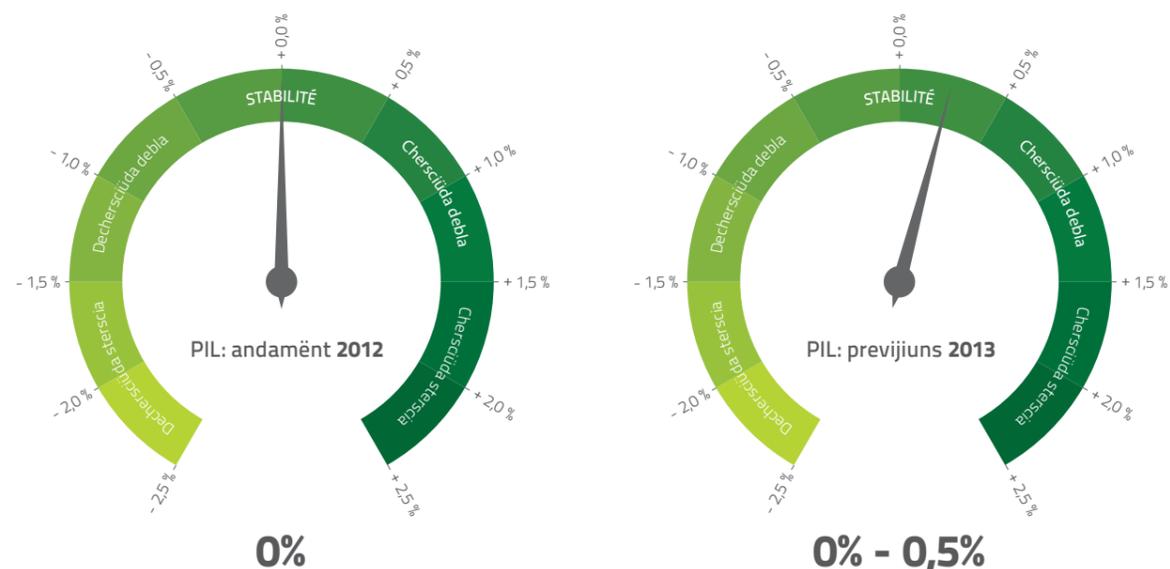

IRE-BAROMETER DL'ECONOMIA TE SÜDTIROL

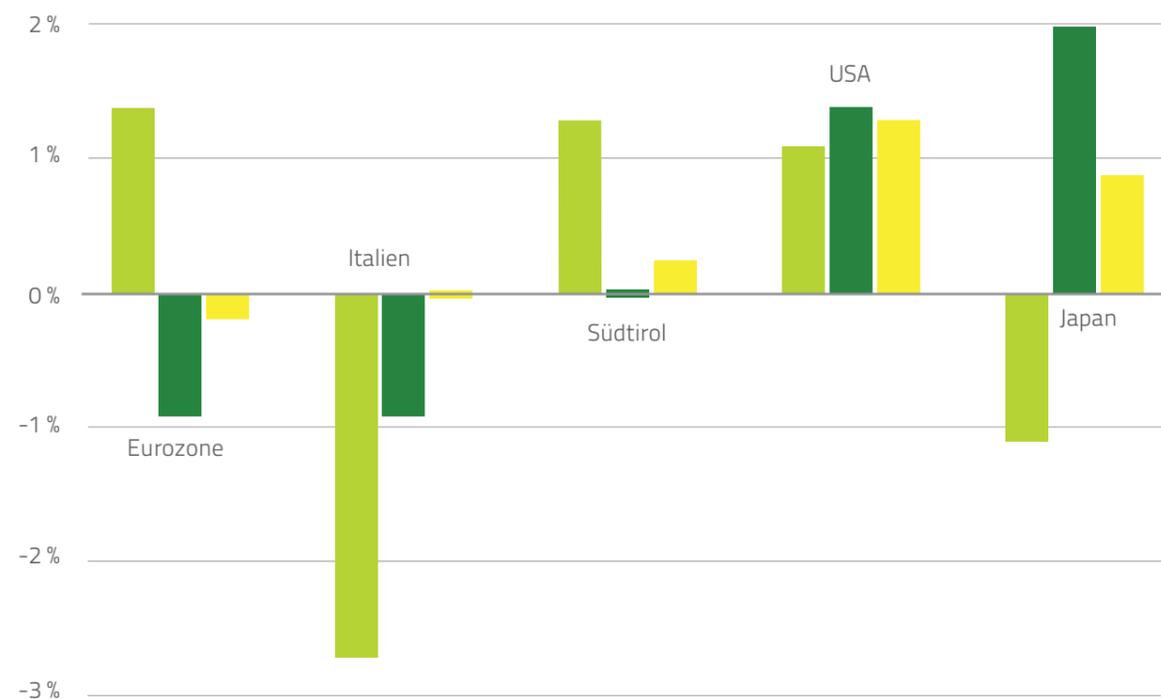
CIAMENA DL'COMERZ,
INDUSTRIA, ARTEJANAT Y
AGRICOLTURA BALSAN

IRE: Istitut de inrescida economica
dla Ciàmena de comerz da Balsan

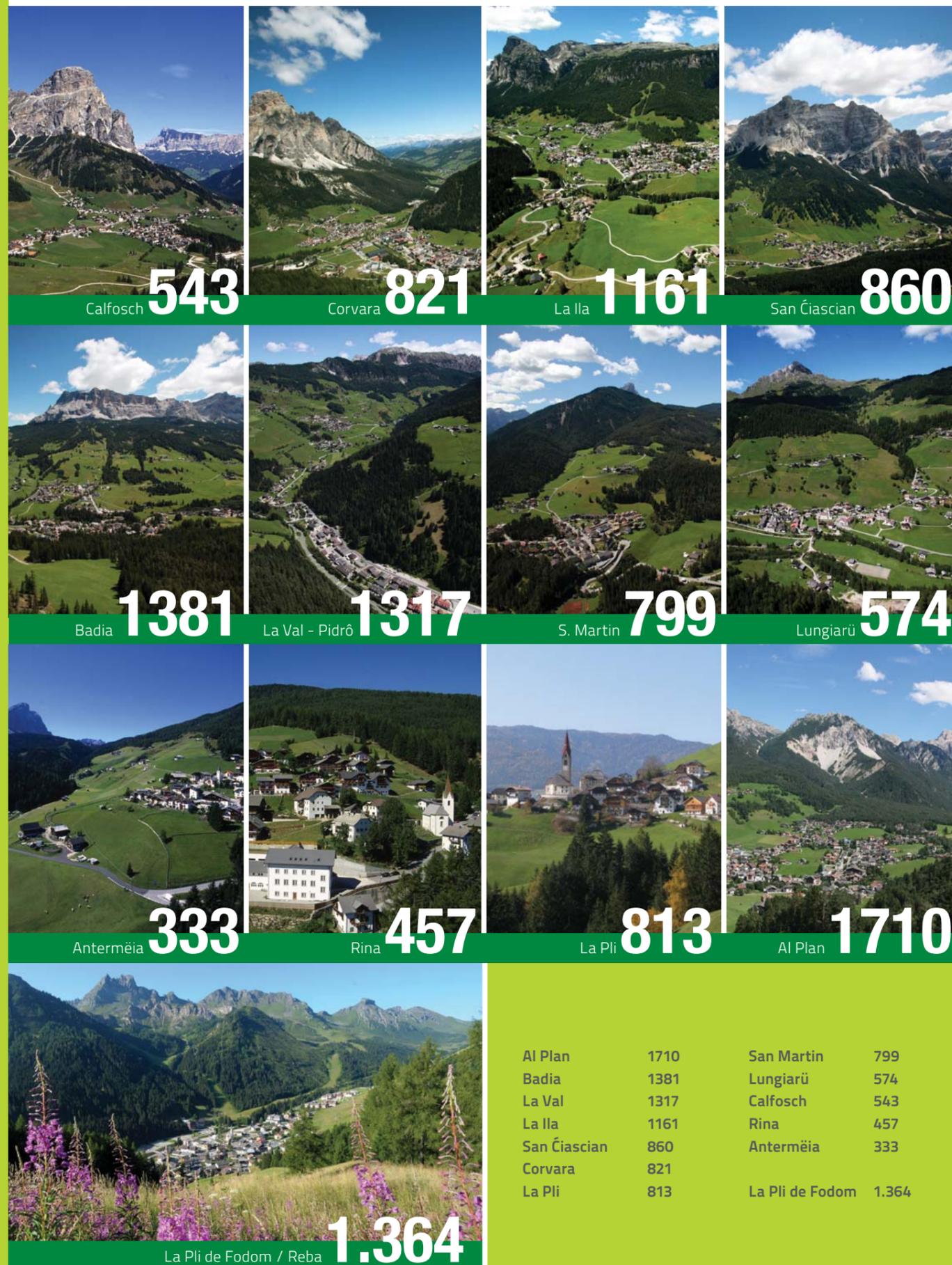

NUMERI DE CHERSCIÜDA REGIUNS/STAĆ DL OECD

■ Chersciüda 2011 ■ Chersciüda 2012 ■ Prognoses de chersciüda 2013

ABITANĆ TLA VAL BADIA Y FODOM AL 31.12.2012

Al Plan	1710	San Martin	799
Badia	1381	Lungiarü	574
La Val	1317	Calfosch	543
La Ila	1161	Rina	457
San Ćiascian	860	Antermëia	333
Corvara	821		
La Pli	813	La Pli de Fodom	1.364

PRESENZES TURISTICHE TLA VAL BADIA Y TE FODOM

REFERAT DE IMPULS SURA LE TURISM

TIGNÌ AI 27.11.2012 A LA ILA - "LA VAL BADIA A CONFRUNT"

**TEMA DL REFERAT Ê: LE TURISM
TLA VAL BADIA: ANALISA,
TENDËNZES Y SVILUPS.**

La Cassa Raiffeisen Val Badia à metù a jì en colauraziun cun les associazions turisticas dla Val Badia ai 27.11.2012 dales 20:00 tla Ćiasa dla Cultura a La Ila n referat de impuls y de informaziun por i operadus tl turism.

Ara se tratâ de odèi coche la rentabilitè dles azièndes de sojornanza turistica s'â svilupé ti ultimi dui agn. Al é gnü presentè n stüde dèr concret che mostra sö le svilup y la reditivité mesana dles strotöres d'alberch. I reladus da foradecâ dr. Manfred Kohl y dr. Christoph Engl à analisé y comentè tl menü i daç dl stüde. Tla discussiun àn porvè da individuè i potenziai y mostrè sö trus por mantignì le svilup tl dagnì.

I referènc:

- **dr. Manfred Kohl, fondadù y aministradù de Kohl & Partner, n stüde autonom de consulènza che operèia a nivel internazional, spezialisé sön l'economia turistica.**

- **dr. Christoph Engl, direttur dla SMG Südtiroler Marketinggesellschaft.**

Te chësta funziun s'âl dè da fâ por l'introduziun dla marca de tèt "Südtirol" y è bun conosciü t'l'Europa sciöche referènt.

Les afermaziuns fundamentales di referènc:

Dr. Manfred Kohl:

Le turism tla Val Badia é stè y è dōtaurela na storia de suzès. Sojornanzas plü cōrtas di ghesç, pernotamènc che resta anfat, cosc secundars che aumènta y les cutes tres plü altes é da odèi sciöche sègns alarmanç. Inçe sc'al é certes azièndes che ne le sint nia çiamò, él i impresars de profesionalité che tol

en conscidraziun i sègns dl tēmp y svilupèia n plann d'alarm por le caje ch'al ess da manacè n manco tla gestiun - ai ne ti suralascia nia al caje le svilup dla situaziun. Al vègn aprofondì: la rentabilitè dles azièndes dla Val Badia; ne restè nia passifs, mo jì t'ofensiva; trèi strategies de suzès por afruntè n manco che podess saltè fora; a çì conèscion pa les mius azièndes?

Dr. Christoph Engl:

Cherié la vōia do n produt vel cotan deplü co le fâ conosciü, sc'an ô avèi suzès. Tambègn vel dagnora deplü la cualité dles prestaziuns turisticas co la cuantité. Chi che ô avèi n bun inom mēss se dè dassènn da fâ por la creaziun dl produt y por la cualité. An é ma bugn da se profilè, tan inant ch'an é bugn da sentè ite bun n post o na marca tl çe di tlienç. Prestaziuns ezelèntes te dūç i seturs cherièia na buna imaja globala.

L'Alta Badia y dōta la valada mēss ester consciènta de sū valurs y i defène te na manira consecuènta cuntra les tendēnzes che va atualmènter de moda. Chèl che ô avèi na buna marca mēss, cun sūa strategia, çiarè tl dagnì y savèi da se mudè zēnza s'adatè.

DOMANDES A DR. MANFRED KOHL:

1) Atramènter co ch'an s'less aspetada é l'isté jü dèr bun te nosc raiun alpin. Cara é pa la gauja do Osta minunga: orèi ti sciampè al çialt dles citès; la tendēnza de passè les vacanzas tles munts; le bun resultat dl laûr gnü fat chilò da nos da dūç chi che laôra tl çiamp dl turism?

I faturs naturai (le spostamènt tles munts por ti sciampè al çialt dles citès) - Alta Badia é n raiun da munt y porchèl nia n post çialt. Südtirol, y l'Alta Badia en particular,

à dèr na buna imaja, n bun post söl marçé - reconosciü por sūa cualité te dūç i seturs y por sūa buna presentaziun foradecâ.

Na buna cualité d'alberch por i ghesç - da agn incà de bunes prestaziuns costantes - porta sū frūç dantadöt te tēmps de crisa.

2) Podèise nes dî, prèibel, òna dles trèi strategies de suzès por afruntè n manco che podess saltè fora?

A nivel aziendal: Çiarè da vène deplü y ne jì nia jö te n iade cun i prisc!

3) La Val Badia po çiarè, do Osta afermaziun, sön na storia de suzès. A çì dèsson pa mète le plü averda, che chësta storia de suzès vais inant inçe te chisc tēmps de crisa.

Tignì inant dassènn adöm y tignì alalt la cualité de vita y dla vacanza turistica. Avèi l'ardimènt de pitè cualité cun prisc iusc - ne se fâ nia dificultès un al ater cun i prisc.

DOMANDES A DR. CHRISTOPH ENGL:

1) Atramènter co ch'an s'less aspetada é l'isté jü indlunch dèr bun te nosc raiun. Cara minèise pa che sides la rajun: la fūga dan dal gran çialt; la tendēnza de passè les vacanzas tles munts; le bun laûr gnü fat söl post da dūç chi che laora tl çiamp dl turism?

Al n'è nia çiamò definì daldöt cal che é le resultat final dla sajun da d'isté. Do les prömes zifres pèl ch'al saltas fora na buna sajun da d'isté por çì che reverda la cuantité. Südtirol à fat bun da se deslarié fora ti ultimi agn söl marçé, y da se presentè sön deplü marçià y nia ma da se concentrè sön la Talia y la Germania. Insciò à i staç dl Belgio, dl'Olanda, mo inçe dla Svizera y dl'Austria bele desmostrè ti agn passà de bunes cuotes de chersciüda danter le 3 y le 6 porcènt.

L'Italia patèsc atualmènter cotan por la situaziun economica bindebò debbla, mo i savun che la vacanza é scialdi sönsom tla scala di valurs. Porchèl vègnel renunzié denant a val' d'ater co ala vacanza. Südtirol à da mostrè sö n bun raport danter prisc y prestaziuns. Al é gnü laurè bun te tröc seturs por le svilup dl produt y chësc alza dèr la vōia di ghesç da gnì adalerch.

2) Cherié la vōia do n produt vel cotan deplü co le fâ conosciü. Do le stüde de Brand Trust é tl marçé todèsch p.ej. Cortina d'Ampèz la marca plü conosciüda y plü dejdrada. Gherdèna é plü conosciüda, mo nia plü dejdrada co la Val Badia (Alta Badia y Plan de Coronas). Les presēnzes di ghesç todèsch ne corespogn nia a chësta scala. Do i posc plü dejdrà messass

Cortina y l'Alta Badia trà dant impede Gherdèna. Olâ é pa le rampin?

Tl stüde se tratâra dantadöt di raiuns dl turism da d'invern. Les desfarēnzies dles zifres referides a döt l'ann é pordèrt scialdi piceres. Da òna na pert podess la gauja ester ti "hard facts", chèl ô di tla capazitè: Gherdèna à pö incèr 1.200 leç deplü da pitè co l'Alta Badia. Dal ater vers él pö tler che la cuantité di ghesç ne mēss nia corespogne al gre de dejdrabilitè de n post, mo a çì che i ghesç spènn mesamènter al dé: plü important é tan che n tliènt é arjgnè da spène te n raiun turistic.

3) A çì dess pa les azièndes dla Val Badia mète averda tl dagnì, por ester bunes da afruntè inant cun bravōra chësta ria situaziun?

La Val Badia à de bunes condiziuns y po çiarè cun crèta tl dagnì, sc'ara se

tègn a n pèr de criters: Por pröm él important da ne perde nia i nerfs y da mantignì assolutamènter le nivel atual di prisc. Propi la situaziun momentana ne conzed nia na svenüda. Deache i cosc à inçe na tendēnza tlera che va söpert, mēss le manajamènt di cosc tles azièndes gnì tignì bun sot a edl. Y inultima: Propi te tēmps sciöche chisc él da pesè sön le svilup de na oferta de produc autenticas che va a òna cun le prisc. Ma dailò resta ti ghesç la vōia da gnì adalerch. Ala discussiun sön podest àl tut pert i dui reladus dr. Manfred Kohl, dr. Christoph Engel, l'espert de turism dr. Manfred Canins, dr. Hubert Obwegs, direttur dla Cassa Raiffeisen, Andy Pertot presidènt dl Consorzi dl Turism Alta Badia y Norbert Cristofolini, presidènt dl'Assoziaziun turistica Al Plan de Mareo.

"LA VAL BADIA MÈSS SE FÀ DEJDRÉ"

LE TURISM TLA VAL BADIA

Ala mèsa torona à tut pert (dmc) le espert de turism Manfred Canins, Hubert Obwegs, Christoph Engl, Andy Pertot, Manfred Kohl y Norbert Cristofolini.

INTERVISTA A ERLACHER HERBERT

I S'ÛN INCUNTÈ CUN ERLACHER HERBERT, IMPRESAR D'AL PLAN, CHE LAORA TL CIAMP DL FRABICHÉ.

Stimé Signur Erlacher, podèise nes dī en cōrt sciōch'ara é jūda cun Osta aziēnda tl ann 2012?

Cun la sajun 2012 sunse stà contēnc deach'ī ùn ciafè val' laùrs da Fodom ite. Dailò à n valgügn paurs podü frabiché cun l'aiüt de de gragn contribuè dla Comunità Europeica conzedüs tres la Regiun Veneto a sostēgn dl agricultōra da munt. Insciò èl stè laùr dōt l'istè. Al é da dī che cun les ordinanzes di comuns dla Val Badia vègnel tl tēmp de sajun dēr limitè le laùr da frabiché ti zēntri di paisc por ne disturbé nia i foresc che vègn chilò adalerc a passè de bi dis, y chēstes limitaziuns é stletes por nos. Pro chēsc punt, oressi incè ciāmō podèi dī che tla Val Badia māncel posc olach'an podess menè y desciarié le material ciavè fora y chēsc é n pèis por dūc. An mēss menè le material fora pert y chēsc comporta cosc implü por le tliēnt. Sc'al foss la poscibilitè da lascè jō le material tla valada, spo gnissel incè sconè les strades, le trafich y nosta bela natōra.

Sce le laùr vègn demanco, aumēnta la concorēnza – co stara pa cun la spana de davagn?

I sun rovà al punt olache n impresar mēss ponsè sura, sc'al ò fà l'impresar o no. Chēsc diji deache trōc se pīta da surantō laùrs zēnza fà damperfora n'analisa de tan che le laùr ti costa realmēnter, insciò toma fora le prisc sambēgn bas. Dūc i prisc aumēnta y impō vègnel fat prisc basc y chēsc n'é bēgn nia bun por l'economia. Al ne vègn nia ponsè che chēsc é n gran dann, nia ma por la firma instēssa mo incè por dōtes les atres. Da ciafè n laùr cun prisc basc é saurì, mo dedò àldon gonot che les firmes paia lassura. Al basta che n laùr tomes fora mal y ch'al saltes fora dagns, spo n'él plü degōna spana de davagn.

Co odèise pa la situaziun ti proscimi agn te Osc setur? Saral mo meso da garanti i posc de laùr y da ti ester ala concorēnza, fajon oferta por ciafè laùrs tla Val Badia y te Fodom?

I arati che les firmes da chilò ne n'ais nia bria da se temèi dala concorēnza foresta, deache chilò da nos vègnel dantadōt laurè avisa y le tliēnt ò se mēte tles mans de na firma sana. Chèl ò dī che na firma mēss ester buna da respogne tl caje che val' vais mal o che n laùr ne garetès nia, y ch'ara mēss incè ester apost cun dōta la burocrazia por la segurtè sōn le post de laùr. Chilò oressi incè dī che le tliēnt instēs à te valgügn caji na gran responsabilitè. Mia minunga é chēra de spēne valch deplü, mo se stè saurì. An à incè albü caji de firmes forestes y incè dl post che n'è nia stades bunes da rovè i laùrs o che i à fat mal; chēsc comporta spo plü tēmp y plü scioldi por le tliēnt.

La jēnt dess ti dè la crèta ai artejans da chilò y ciarè da tignì le laùr tla val y insciò por i lauranç dl post. Por ci che reverda i posc de laùr, arati ch'ī sun dūc tles mans dla politica economica che gnarà fata. La politica, gnūda fata ultimamēnter por i posc de laùr, ne vèighi iō personalmēnter nia buna, deache, sce n laurant à la chance da ciafè n laùr incè ma por n pēr de mèisc, gnōl tut denant. Sēgn pēnsion sura, deache n tēmp cōrt de laùr costa deplü y atramēnter ne po n laurant nia gnì lizenzié. Mia impresciun é chēra ch'al ne vègn nia tut dēr a cōr i gragn problems economics ch'ī ùn al dedaincō. Les amministrazions ne se sforza nia por mudé valch, por ti dè aiüt ales impreses che tdà da laùr a jēnt. Les impreses é pō le motor de dōt. Val' iade me vègnel imēnt che plü ch'an fej y se prō por dè da laùr y manco ch'al vègn reconesciü. Chēsc ti tol la ligrèza da laurè a trōc artejans. Messèi ti desdì le laùr a porsones che à debojēgn, é bēgn na burta cossa... chēl n'él degügn che fej ion, mo sc'ara jarà inant insciò, olach'al vègn ma plü

Erlacher Herbert

ciarè sōn le prisc y nia sōn la cualité, spo ne vèighi degōna lōm luminosa y chēsc tēmp podess gnì.

I tēmps nia tan bugn mēt a ponsè y sforza incè da mudé val' cosses. Do Osta minunga, èl tla crisa incè na chance? Co odèise pa danfora le 2013?

Al é bele trōc agn ch'al vègn baié dla ciāsa tlima. Chēsta ess messü ester na sort de chance te nosc setur. Chilò mēssi dī che i valurs energetics che vègn ghirà dala provinzia por ciafè spo le zertificat dla ciāsa tlima é der alc. Chèl ò dī che incè i cosc dl frabiché toma fora dēr alc, por ne baié spo nia di atri cosc p.ej. cutes y i.i. Al n'é feter plü degügn che à i mesi da podèi se fà sō na ciāsa. I savun che por lege pol ma plü gnì fat ciāses tlima B y A, porchèl à chēstes normes gaujè na gran arforada tl frabiché. Chilò odessi indò bun na politica de promoziun cun contribuè o d'ater. La ciāsa tlima é na buna cossa, mo an messes ciarè da fà n vare indò, ciarè da ti dè la poscibilitè a dūc de podèi se fà sō na ciāsa y ciarè de ciafè na manira da arbassè i cosc por che dūc ais i mesi da frabiché. Le 2013 ne sarà por trōc nia n bun ann, incè sc'al gnarà laurè, deache trōc renunzièia ala spana de davagn cun la speranza ch'ara vais indò miù; mo avèi ma la speranza é massa pūch. Por ci che reverda les previjiuns èl ri dī, deache trōc laùrs vègn pormez pormò l'ultimo momēt.

Signur Erlacher, i Ves dijun bel dilan dles respistes.

INTERVISTA A CANINS PIO

I S'ÜN INCUNTÈ CUN CANINS PIO DA SAN CIASCIAN CHE LAORA CUN SÜES AZIÈNDES TL ĀIAMP DL IMPORT Y DL COMERZ DE VISTIMÈNT Y ATREZADÖRES SPORTIVES POR LE TÈMP LÈDE

Stimè Signur Canins, tl 2012 àn inçe sintì te nosta valada che le svilup economic stènta da jì sòpert. La gran pert de Ostes ativitès comerciales cun Üsc tliènc y partners è localisades jò por la Talia, co s'è pa lascè sintì la crisa tl 2012?

Bele da d'altonn 2011 unse metù man da sintì la crisa te nosc setur dl comerz di ċialzà y di articui sportifs. L'ann 2012 é stè tla Talia n ann da na rezesciun sterscia, cun la consequènza che le consum é carè dantadöt te chès setur. Le problem atual por les ativitès comerciales é chël dl davagn, i cosc aumènta y le consum demendresc.

La crisa generala dl consum condizionèia tres plü dassènn la manira de fà shopping, sides tla Talia co tl rest dl'Europa, n pü' manco te nosta regiun Trentin-Südtirol.

La crisa economica à te n iade mudé la manira de vire de nos d'üc: an cumpra ma plü ċi che mès ester. Por la Talia fòssel important avèi na stabilitè politica y economica y demanco dejocupaziun.

Le marcè di articui sportifs se müda tres plü debota defrunt ala crisa economica. Por mia ativitè ne vèighi nia ch'ara vais sòpert en chès ann, coch'al vègn dit dai analisç, mo an messarà aspetè la fin dl 2014. I ne sun nia ċiamò rovà ala fin dl tunel cun n marcè che s'è mudé y cun i tliènc che ô spène tres demanco danter rabaç y online. Le travert, por che le marcè se remètes indò, é chël de avèi azièndes y produç che vègn ghirà dal marcè, sciöche por le momènt l'outdoor y le comfort. Al mès gnì proponü produç por revitalisè le marcè chirin ideas noies.

Ara se trata de tendènzes che é gnüdes sò ti ultimi diesc agn, che influenzèia la vita da vigni dé tl vers dl comfort, dl stè bègn tla natöra y alaleria.

Inçe sce la situaziun dl comerz foradecà é stleta, depènn nosta situaziun impò scialdi dal marcè local; co odèise pa le svilup ti proscimi dui o trèi agn?

Le marcè te nosc setur n'è en general nia positif, inçe sc'al é chilò y dailò loçes davertes; la jènt ô vire damì, se möie deplü, inçe ma por n pèr de dis; le turism se mudarà y le shopping deventarà n optional. I sun sigü che l'Alta Badia restarà dagnora n post dèr chirì y aprijé en confrunt a d'atres localitès turistiche. L'oferta d'alberch y comerciala y i implanç portamunt ti tègn bot a vigni confrunt, al é n laür iadedò de tröc agn.

Os ch'i sèis en contat cun partners comerciai inçe d'Austria, dla Germania y de d'atri paisc y sèis presènt cun Üsc articui por le tèmp lède sön esposiziuns ti paisc foradecà, co odèise pa la situaziun te chisc staç foradecà en confrunt ala situaziun taliana che é plütosc stleta?

La crisa ne n'è nia ma tla Talia, mo inçe tl rest dl'Europa, inçe sce i staç scandinav, la Germania, l'Austria y la Svizera patèsc demanco, deach'ai à superè s'ua crisa bele dan da n pèr d'agn. Implü à chisc staç na stabilitè politica y tliènc che à le môt da podèi cumprè cotan deplü co tla Talia, paiamènc plü alç, na mèndra presciun fiscal y na porcentuala bassa de dejocupaziun.

Co odèise pa la situaziun dl comerz te Osc setur a nivel de Südtirol y dla Val Badia?

Südtirol é n'ijola fortunada y dantadöt la Val Badia é forsc le raiun su olache la crisa n'è nia ċiamò gnüda

Canins Pio

sintida sciöche altrò tla Talia. Lauran cun le turism sides d'invern co d'istè, ti vègnel dè stabilitè al'economia, inçe sce le numer di turisc talians é en general carè, tliènc che spenò cotan tl comerz.

Signur Canins, cionès sarà mo do osta minunga les sfides di proscimi agn por ti ester ala crisa y podèi garanti inant ai operadus n volum d'afars y posc de laür inçe te nosc raiun?

Por le setur dl articul sportif en general saràl debojègn de avèi produç de marca che vègn damanà y n sorvisc ezelènt, y spo capì les ghiranzes dl consumadù che va cun la moda y i trend.

Al depenarà tröp dala linea y dala stabilitè politica, scebègn ch'i ùn la fortuna de podèi laurè cun döt le monn y ùn les Dolomites che é uniches y implü le "made in Italy" che é na garanzia mondiala. Nosc "motto" tles azièndes é, dala direziun al personal: "vène – vène – vène".

Signur Canins, i Ves audun döt le bun y Ves dijun bel giulan.

INTERVISTA A DE ZAIACOMO ERWIN

I S'ÛN INCUNTÈ CUN DE ZAIACOMO ERWIN, N PAUR JONN DA REBA:

TI 2012 ëise metù man da fà sö na gran stala nöia cun majun a Masarei, püch defora da Reba – çi comporta pa na te' investizun?

lò à na gran ligrèza cun le laür da paur. En chësc ann da d'aisciöda oressi rovè la stala y la majun, por podèi mète ite le fègn y i tiers. Cun la stala nöia èl meso da laurè te na manira plü razionala. La stala é fata aladò da podèi tignì çina 30 vaçes da lat. I oress arjunje na produziun de 600 litri de lat al dé, da dè jö ala "Cooperativa Latteria" chilò Reba. Atualmènter laori d'invern çiamò pro i lifc, dedò oressi me dedichè a tèmp plègn al laür da paur che me plej dèr y me dà sodesfaziun. Le laur sarà bindebò sfadius, sc'an pènsa ai tröc etars de pra da sié che n'è nia indlunch saurisc da laurè ite cun mascinns.

Sostignì le laür di paur da munt é pö inçe n compit dla politica. Co gnèise pa sostignì te Osc investimènt?

Söla basa de n program dla Comunità Economica Europea à la Regiun dl Veneto scrit fora la conzesciun ai paur da munt de contribuç a fond pordü tla mosöra de 60% dles investizions por frabicaç agricui y inçe por mascinns. Ma cun chësc sostègn èl meso da investi tl çimp da paur. Implü èl da di ch'al mëss gni garantì inant les promoziuns "agro-ambientales" por daidè i paur da sié i pra. Le prisc dl lat messess insciö tlechè da despaie jö le rest dles investizions y da afruntè i cosc dla vita.

Cun la "Cooperativa Latteria" ëise na cooperaziun de lauraziun di produç söl post. Chësc é val' de important por i paur da Fodom.

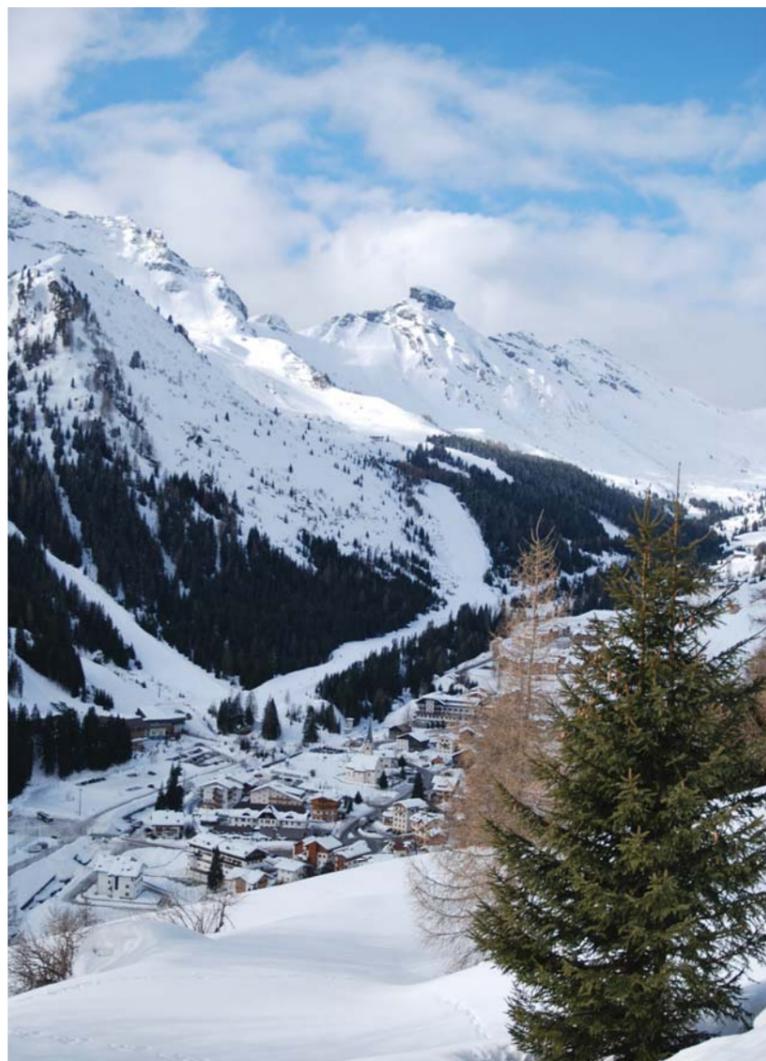
Dessigü é la "Cooperativa Latteria" inçe na segurèza por nos paur. La lauraziun y la venüda di produç söl

teritore garantësc na buna cualité y ti dà n gran sostègn al'economia locala. Inçe sce i pici paur lascia sö sü lüsc, èl da sperè che les scomenciadies, sciöche la mia, garantësces inant la produziun de lat assà söl post. Al é inçe da s'audè che la jënt dl post aprijèies la cualité de nüsc produç y sostègnes la cooperaziun locala cumpran i produç dala cooperativa. Coltivè y sié i pra dèida mantignì nosta bela contrada. Al é da s'audè che la politica tègnes cunt de chësc y nes sostègnes inant inçe tl dagnì.

Signur De Zaiacomo, i Ves dijun dèr bel dilan dles respostes.

De Zaiacomo Erwin

INTERVISTA A KOSTNER HANNES

I S'ÛN INCUNTÈ CUN KOSTNER HANNES DA CORVARA, TITOLAR DE DEPLÛ BOTÈGHES DE GUANT SPORTIF, MODA, AZESSURS Y ATREZADÖRES SPORTIVES

Stimè Signur Kostner, sc'i çiarëis indò al ann passè 2012, çì bilanz podèise pa fà?

En general poi d'i bun, nostes azièndes à registrè, dantadòt tles sajuns cun i ghesç, n bun aumènt. Na botèga nòia ch'i ùn daurì a Corvara s'à inçe daidè aumentè le volum di afars. I messun inçe se recordè che le mèis de dezèmber dl 2011 é stè stlet por gauja dla mançianza de nëi. Impò s'à la sajun da d'invern 2011/2012 ala fin rovè bun. Ti tèmps fora de saisonn unse albü i medemi volums sciöchè ti agn passà.

Çì produç venèise pa te Ostes botèghes a Corvara?

Tla botèga Kostner pitunse atrezadöra, guant y azessurs sportifs y tles sajuns le sorvisc de imprestè fora y de manutenziun di materiai da d'istè y da d'invern. La botèga Style pîta guant sides de moda co sportif.

Co odèise pa le svilup di articui sportifs por l'istè, moda da ji sò por munt, imprèst de rodes y i.i.?

Por çì che reverda nostes ativitès metunse man la sajun da d'istè bele ai pröms de jügn, ultimamènter registrunse deplü movimènt co i pröms agn dl 2000. Inçe la fin dla sajun da d'istè se tira fora feter çina ala fin dl mèis de setèmber. D'istè vèigon ch'al é chersciü l'interès por nüsc articui y produç da pert dla jènt dl post. Nosta jènt à svilupè ti ultimi agn na maiü cosciènza por les ativitès sportives y sanes tl tèmp lède. An se möi cotan deplü alaleria.

Aladò de Osta minunga, çì contribuiss pa a ti dè plü atraziun a Osc laür y ales botèghes te nüsc païsc?

I adoràssun n "zènter dl païsc" cun n conzet d'urbanisaziun y de planificaziun dles infrastrotöres nezesciàres (plazes da lascè i aut y i.i.) che fajess le zènter plü atratif y inviass insciö düc da stè ion te chès post.

Co stara pa cun la spana de davagn te Ostes ativitès?

I ne podun nia ascogne ia che la spana de vadagn é n pü' carada. L'aumènt dla cuantitè venüda po ma en pert compensè le mënder vadagn sön i articui. Por avèi le medemo resultat, mësson se porvè vigni ann deplü, an adora deplü energies y ressurses por arjunje n vadagn che é a vigni manira mënder co dan da 5 agn.

Co odèise pa danfora l'ann 2013, sides por la sajun da d'invern oramai stlütà jö co por l'istè 2013?

Por la sajun da d'invern ch'i ùn dèr stlüt jö, poi ma Ves d'i che la sajun è jüda bun. I sun dèr contènt. Çì che à contribuì é dessigü stè l'invern cun tröpa nëi y les temperatöres bases, che é la basa por le consum de nüsc articui. Por l'istè arati inçe ch'i podun indò fa i cunc cun na buna sajun, la vöia da se möie tla natöra de nosta bela valada é tres chersciüda ti ultimi agn.

Co s'à pa mudé le laür te Ostes botèghes y co odèise pa danfora l'ann 2013?

Kostner Hannes

Dessigü éson diventà plü profescionai ti ultimi agn. Chilò alda laprò la formaziun demeztrü dl personal por ti jì adincontra ales ghiranzes dantadòt dla tlientela internaziunala. Pro la preparaziun profescionala ôl inçe ester la conescènza de lingaç, dantadòt dl inglesc. Implü podunse pitè te vigni punt de venüda n colauradü che rajona inçe rus. La ligrèza y la pasciun de nosc personal por les ativitès dl tèmp lède y dla moda, combinada cun de beles manires y na buna conescènza di produç, garantèsc motivaziun y vöia da fà, da laurè y da se dé jö cun nüsc tliènc y ghesç.

Stimè Signur Kostner, i Ves rengraziun por le tèmp ch'i nes èis dedichè y Ves audun inant tröpa sodesfaziun te Ostes ativitès.

SCOLES DE SCHI

POR UDËI SCIÖCH L'ANN 2012 È JÜ TLES SCOLES DAI SCHI SE UN INCUNTË CUN PLANINSCHKE KLAUS DIRETUR DLA SCOLA DE SCHI & SNOWBOARD DA LA ILA.

Stimè direttur Planinschek podés nes dî sciöch l'ultima sajun 2011/2012 è jüda por Osta scola de Schi da La Ila?

Sce an pënza che tla sajun da d' invern 2011/2012 ne unse nia albü condiziuns otimalas dla nëi y conscideran che les prejënzes é jüdes zoruch in general tl setur turistic, podunse dî che tla scola de schi s' èla pa ciamò jüda bun.

Osta scola de schi ofrësc al ghest ince sorvisc sciöch l'imprëst dai schi, l'asilo dla nëi "Skiminiclub", è ince chëstes ativités jüdes bun?

N servisc coche l'imprëst de schi toca al dedaincö laprò y vëgn trës deplö damanè. Tröc sciori va cui schi mà ala fin d'edema o va al plö n' edema cui schi y ò se sparagnè bries de trasport y lerch. Düc ò se imprestè fora le miù material, purchèl mëssun avèi tl imprëst di schi materai nüs y de alta cualità. La scolina dla nëi, Skiminiclub, por mituns da 0 a 13 agn é n servisc dër cualifiché por gnì adincuntra ales esigënzes di mituns y di geniturs che fej na vacanza sön la nëi. Al ne ti vëgn nia mà fat le guern ince düc le dé ai picì, mo an ti dà ince la poscibilitè da imparè da jì cui schi, da sughè, slisoré y se devertì defora tla natüra a contat cun la nëi adüm cun d' atri mituns de deivalies nazionalitès. Intratan i geniturs pò se relasè instësc mez n dé o ince n dé intier söi schi, savan de avèi mituns al sigü.

Podés nes dî bel valch in cunt dla sajun da d'invern 2013? Se à la crise fat sintì te valch maniera söl andamënt de Osta scola? E' la spagna de vadagn bona y/o sinitis ince la concorënza? Es podü garantì

a düc i maestri de schi y colaboradus laur assà?

Les bones condiziuns dl tëmp y dla nëi à portetü n bun andamënt general dla sajun da d' invern te nosta scola de schi. Mo, te vigni manira, nes intenun che i sciori ne spënn nia plö coche denant. L'ejëmpl plö tler é les ores individuelles: laota gnol damanè por düc n danmisdè, düc n dé o ince düta l' edema. Sëgn deperpo damana le scior al plö por n per de dis y tendenzialmënter cina che èl ne se sënt nia "bun assà" da jì cui schi ince sënza maester. Sambëgn sintiun ince la concorënza, al vëgn ince tres de plö maestri de schi da fora de cà. . Apresciapüch 60 maestri de schi laora te nosta scola de schi, 40 de chisc a tëmp plëgn y tres indò tolunse sö ince maestri de schi jogh. Düc é motivà y laora gian. Schiöche scola y maestri de schi porvun da restè concorenzai aumentan la cualità de nosta oferta y cun le mioramënt y ampliament di servisc. Nos laurun inant secundo nosc prinzip "perfezionè la tradiziun", che ò dî cualità basada sön esperiënza y profesionalità y sön la colauraziun cun i atri operadus dl turism. Le fin é chël de pitè n cërtil ampl y conveniënt de servisc moderns y ütli por garantì a picì y gragn da podèi se gode la nëi y la vacanza chilò da nos.

Cò udes pà l'dagnì y l'svilup dla scola de schi por i proscimi agn. Cambiarál val y/o aratés che l'standard de cualità y profesionalità arjunt sides garanzia de suzess ince tl dagnì?

Te n setur tan dinamich coche le schi alpin y la vacanza sön la nëi, ulache les modes, le svilup di materai y l' evoluziun tecnica dles formes de sport dla nëi se müda tresfora, èl pa na bela desfida tignì le vare cun l' evoluziun dl "state of the art" cun i mius standard de cualità y de ezelenza. Nos ponsun

Klaus Planinschek

de avèi al momënt n bun nivel de cualità profesionala di maestri, na bona oferta de servisc, moderns y concorenzai ince ti prisc. Mo guai a se lascè dofora. I messun vigni ann investì, amoderné y mioré. Por ejëmpl, la tecnologia de internet y dl web esponn la scola de schi al confront diret cun dütes les atres scoles de schi. Le vantaje é che ince le marcé é mondial: i sciori da vigni pert dl monn pò se chirì fora y magari apostè da nos. La promoziun, la comunicaziun, i servisc che an pò arjunje, confrontè y apostè tres la rëi, ince chësc determinèia les poscibilitès de suzess tl dagnì. An dij che an mëss ester "glocal": punsè globalmënter mo tl medemo momënt fà ativamënter a nivel local. Ciche an portmèt mëssun ince podèi mantignì.

In chësc ann à Osta scola festegè i 50 agn dala fondaziun. Gran pert di 55 maestri de Osta scola è dërr jogh y à ince ciamò la poscibilitè de laurè adüm ai fondadus dla scola. En sëgn che lascia bun sperè sön en dagnì inant de suzess por la scola de schi da La Ila?

Al é bëgn straordinar y ince da s' la confortè che, dò da plö de 50 agn dala

fondaziun dla scola de schi da La Ila èl ciamò nüs dui maestri, Hermann Sorarù y Sepl Rottonara in ativité. Chësc mostra che fà le maester de schi plej y fej bun! Le maester de schi é tres ciamò na profesziun ambida y te nosta scola unse deplö jones y jogh che fej la pratica de abilitaziun por diventè maestri. Le contribut de forzes y capacitès nöies dà na sbürta ala motivaziun da mudé, inové y mioré. Nia tres vala tla scola de schi da garantì laür düc l' invern a düc, mo al é edemes ulach an adora pa vignun por curì la domanda.

Secundo Os, por avèi ince ti agn che vëgn suzess y podèi garantì inant

laur, cales sarà pà les desfides dl marcé y/o les priorités por les scoles dai schi de nosta valada?

I dijess savèi i lingac' y ince avèi na bona cultura. Ciodiche da nos vëgnel ormai adarlerch sciori da vigni pert dl monn. An mëss savèi da comuniché para, nia mà n per de parores. Magari messarun jì a fà cursc de n valgügn lingac' furesc, coche le ruscio o le spagnolo. I pënsi che avèi na bona cultura ò spo dî savèi da comuniché y insigné cun empatia y simpatia, tignì para sön tröc argumënc' y suradüt savèi da ester bun informà y n pü ambasciadus ince de nostes muntès y de nosta cultura ladina.

Stimè direttur Planinschek, Nes complimentun cun Osta scola y Ves fajun ciamò les mius audanzes por "i prüms 50 agn" dla Scola de Schi da La Ila. Ves audun inant tröpes sodesfaziuns, bun laur y che podés arjunge üsc traverç. De cör bel giulan!

Dër bel giulan dles aodanzes. Da mia pert òi rengraziè de cör la Cassa Raiffeisen dla Val Badia che nes à tres sostigni y daidè concretamënter tl laur y tles scuminciatives de nosta scola y di maestri de schi da La Ila.

RESSANAMËNT Y RESTROTORAZIUNS

LE RESSANAMËNT ENERGETICH, LES RESTROTORAZIUNS DE FRABICAÇ Y BONUS DE CUBATÖRA

Les trèi sèras de formaziun sòn les novitès por sovenziuns, contribuç y inzentifs por sparagnè cuta metüdes a jì dala Cassa Raiffeisen Val Badia tl meis de otober 2012 ti paìsc da La Ila, San Martin y Al Plan tignides en colauraziun cun la Lia di Artejans LVH/APA à registrè en bun interess. 150 è stades les porsones che à ascutè sò i referènc y ciafè

informaziuns plö menüdes söl argomènt. Toniatti Hermann - LVH/APA è jü ite plö avisa sòn „aspèc fiscai, recusic fiscai por sparagnè cuta söl vadagn". L' Dr. Ing. Gasser Robert à rajunè di „aspèc tecnici y ejèmpli concrec". Les sèras è stades tignides a La Ila.

I contegnüs dla serada ciafun ince da descariè jö tres internet söl portal www.valbadiaonline.it.

Le mioramènt energetich y le ressanamènt de frabicaç & le bonus de cubatöra de 200 m³ o 20% & inzentivaziuns söla cuta tl ann 2013

Sparagnè cuta - contribuç y inzentivaziuns por le mioramènt energetich por costruziuns esistèntes - standards ghirà por costruziuns nöies

Costruziun de abitaziuns nöies:
Por frabicaç costruis danü tl ann 2013 mëssel gnì arjunt le standard energetich de Čiasa Tlima dla categoria "B", o dla categoria "A". Por ciafè le certificat d'anuzamènt dl frabicaç nù, èl debjègn de presentè le certificat Čiasa Tlima dla categoria "B", o dla categoria "A". La calcolaziun por le reconescimènt de "Čiasa Tlima" mëss gnì lasciada fà da n tecnich che mëss gnì paie. La certificaziun da pert d'Agènzia "Čiasa Tlima" che è denant debann por costruziuns nöies mëss sègn gnì paia. Cubatöra implü è na inzentivaziun por costruziuns nöies (o demoliziun y reconstruziun) tan inant che les normes dl plann urbanistich le conzed:
2013: "A" = + 10%, "B" = 0 %

Ressanamènt energetich y bonus de cubatöra: Èl meso da ingrandi n'abitaziun de 200 m³ - 20%?

Les normes de alisiraziun por le ressanamènt de frabicaç è dèr interessantes sce l'intervènt vègn programè bun y sc'an tègn cunt dla cuta ch'an vègn a paie demanco. Laprò röiel n bonus de cubatöra de 200 m³ o dl 20% sc'an po desmostrè danfora ch'al vègn arjunt cun l'intervènt de ressanamènt energetich almanco le standard de Čiasa Tlima "C". Tl 2013 vel inant chësta normaziun: cun la deliberaziun nr. 362 dl 04.03.2013 à le govern provincial conzedü la realisaziun de na cubatöra implü pro le bonus bele esistènt de 200 m³ o dl 20% dla cubatöra ejistanta. Tl caje dl ressanamènt energetich de n frabicaç, fajon fora dl sotletèt d'abitaziun locai abitativs, po la cubatöra esistènta, bele realisada mo nia abitabla dl sotletèt, gnì injuntada al bonus de 200 m³ o dl 20%. Tan inant ch'an stà ite tles normes urbanistiches dla zona revardènta y tles distanzes dai confins, po chësta inzentivaziun implü consenti n intervent valgamia gran pro l'abitaziun che vègn ressanada. Por s'un n'aprofitè dl sparagn de cuta, dl "bonus de cubatöra" y dl inzentivaziun nöia de cubatöra, vègnel aconsié da jì a tò na consulènzia specifika y čiarè che i profesionisic (architet, technicher, consulènt fiscal y consulènt dla banca) laöres bun adöm por arjunje i resultač dejidrà. Atualmènter po le bonus de cubatöra gnì sfrutè te n tèmp indeterminè. Implü pon, sciöche bele dit, injuntè al bonus de 200 m³ la cubatöra nia abitabla bele realisada dl sotletèt.

Manutenziuns de frabicaç tl 2013: les alisiraziuns fiscales dl 36% (lege 449/1997) è aumentades al 50% čina ai 30.06.2013
Chilò pon usufrüi de na detraziun fiscala por

10 agn alalungia che é gnüda aumentada ai 26.06.2012 dal 36% al 50% por na spëisa mascima de 96.000 Euro (alplü 4.800 Euro de sparagn de cuta al ann por 10 agn alalungia). Cun le pröm de messè 2013 gnarà l'alisiraziun dla cuta indò arbassada al 36% por na spëisa mascima de 48.000 Euro che restarà spo inant (1.728 Euro de spargan al ann por 10 agn). Usufrüi d'alisiraziun pon por intervènt desvalis de manutenziun y restrotoraziun de frabicaç: mudè fora i func, reparaziuns de condütes dal'ega, mudè fora plates dl tèt, laürs da depenjadü, izolaziun di mürs, mudè fora finestres, cuncè s'is y mürs incèr čiasa, mudè fora implanč tecnics, spëises de proietaziun y de profesionisic por i laürs che vègn faç y i.

Usufrüi de chësta alisiraziun pon inçe por la cumpra o la costruziun dl garage/box por l'auto che alda pro l'apartamènt y/o la čiasa.

Por s'un n'aprofitè dla detraziun dësson s'informè danfora pro n consulènt fiscal por invié ia la pratica. Dan le scomenciamènt di laürs èl da ortiè na comunicaziun ala unitè sanitara locala. I laürs mëss gnì paia tres bonifich bancar indican tla causala dl versamènt la lege 449/1997, le numer y la data dla fatura, le codesc fiscal dl beneficar d'alisiraziun dla cuta y la partita iva y/o le codesc fiscal dla dita che à fat i laürs. Döta la documentaziun: fatures, copia di bonifichs, comunicaziuns y i.i. è da tigni söl tl caje de contro i da pert d'agènzia dles entrades.

La detraziun fiscala I.R.P.E.F dl 55% vel čina ai 30.06.2013 (lege 296/2007)

Le stat talian à bele aprovè cun la lege finanziaria dl 2007 na prozedöra interessanta y inovativa por podèi trà jö le 55% dles spëises sostignides por recualificaziuns energetiches de frabicaç (lege nr. 296 di 27.12.2006). Chësta norma vel atualmènter ma čina ai 30.06.2013. Ince chilò èl da jì da n consulènt por invié ia la pratica. Danter l'ater èl da ortiè 90 dis dan la fin di laurs na comunicaziun telematica al ENEA (Ente nazionale per nuove tecnologie, energia y ambiente). Les spëises por intervènt che po usufrüi d'alisiraziun mëss gnì paiades tres bonifich bancar indican tla causala la lege 296/2007.

Či spëises pon pa trà jö:

Gran pert dles spëises detraibles reverda:
- l'instalaziun de panì che sfrüta l'energia de sorèdl por la produziun de ega čialda
- la sostituziun de implanč vedli de scialdamènt cun implanč nüs a condensaziun
- l'isolaziun di mürs, la sostituziun de finestres
- d'atres mosöres de mëndra entitè dagnora liades ala recualificaziun energetica di frabicaç.

Por tan d'agn alalungia pon pa trà jö dla cuta y

fin a či soma?

Atualmènter pon detrà le 55%. La detraziun fiscala por intervènt realisà čina ai 30.06.2013 vègn partida sò sòn 10 agn. Spëises por intervènt d'ampliamènt de n frabicaç cun bonus de cubatöra ne vègn nia agevolà. La normativa dl 55% lascia ma pro spëises por la recualificaziun energetica de frabicaç che sides "recostruziun fedela".

Lims de spëisa y alisiraziun fiscala I.R.P.E.F. (lege 296/2007) por sort de intervènt:

- por le ressanamènt total de n frabicaç pon detrà al plü 100.000 € (55% de 181.818,18)
- por le ressanamènt energetich parzial al plü 60.000 € (55% de 109.090,90 €)
- por l'instalaziun de panì che sfrüta le čialt de sorèdl por le scialdamènt d'ega al plü 60.000 € (55% de 109.090,90 €)
- por implanč de scialdamènt al plü 30.000 € (55% de 54.545,45 €)

Pon inçe ciafè contribuç provincial dal Ofize por le sparagn energetich?

La Provinzia conzed inant contribuç a fond pordü dl 30% sòn le costumènt reconesciü. La domanda mëss gnì presentada dan le scomenciamènt di laürs. Le standard ch'an mëss arjunje è almanco Čiasa Tlima "C". L'alisiraziun statala de sparagn dla cuta I.R.P.E.F. n'è nia plü cumulabla cun contribuç conzedüs da pert dla Provinzia. Porchël mësson programè bun l'intervènt de ressanamènt y tò la dezijiun sc'an ò damanè do òna o l'atra alisiraziun.

I criteris por i contribuç da pert dla Provinzia – Ofize sparagn energetich:

Contribuç provincial por costruziuns nöies realisades tl 2013:

- possibilite de contribuç por implanč de scialdamènt inovativs (pellets, ziples y geotermia) mà sce la Čiasa nöia ciafarà le certificat Čiasa Tlima "A" y sc'ara n'è nia situada te na zona sorvida da telescialdamènt
- intres possibilite de contribuç por implanč solars de scialdamènt d'ega (panì solars)
- degun contribuç por izolaziuns di mürs o dl tèt

Contribuç provincial por costruziuns esistèntes – intervènt realisà tl 2013:

En general ò la Provinzia promöie laürs sostanziai de ressanamènt energetich di frabicaç por ch'ai arjunjes le standard Čiasa Tlima "C". Sc'an ciafa, cun le ressanamènt dl frabicaç, le certificat Čiasa Tlima "C", conzed la Provinzia n contribuç a fond pordü en general tla mosöra dl 30% por izolaziun de dötes les falzades, izolaziun dl tèt y sostituziun de finestres. I contribuç vègn conzedüs inant por la realisaziun de implanč solars de scialdamènt d'ega (panì solars).

Ejèmpli de ressanamènt energetich de frabicaç: čina ai 30.06.2013 resta interessantes les inzentivaziuns de cuta por les restrotoraziuns y le ressanamènt energetich.

SOZI

SÈRES DE FORMAZIUN POR SOZI NÛS DLA CASSA RAIFFEISEN

Ai 31.12.2012 é la Cassa Raiffeisen rozada sòn 1917 sozi. Tl ann 2012 é gnü tut sö 79 sozi y 38 é jüs demez. Por i sozi nüs é gnü tignì ai 22.11.2012 a La Ilva y ai 23.11.2012 a San Martin na sèra d'informaziun. Te chèsta ocajiun à le presidènt raj. Alfons Pezzei portè

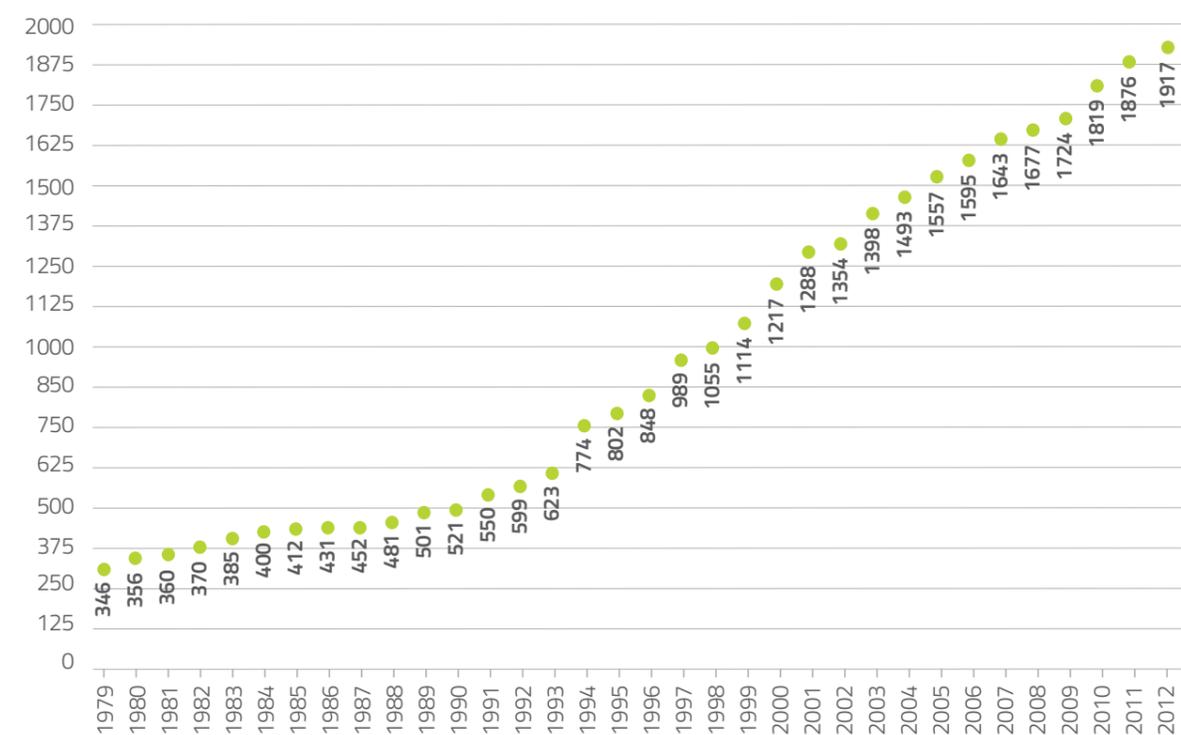
dant la storia dla Cassa Raiffeisen. Le diretor dr. Obwegs Hubert é te so referat jü ite söla organizaziun Raiffeisen a nivel de valada y de Südtirol. Al é gnü splighé i valurs che carateriseia le movimènt cooperatif Raiffeisen. La Cassa Raiffeisen Val

Badia, che é tres jüda inant cun i tèmps, pïta al dedaincò sorvisc cualificà de banca y de assicuraziun. Ester sozi pro la Cassa comporta cotan de vantaji. Inultima ti é gnü surandè ai sozi nüs le documènt ofizial de comembranza.

2011: gnüs laprò 72
 Jüs demez 15

2012: gnüs laprò 79
 Jüs demez 38

NUMER DE SOZI DAL 1979 - 2012

JITA DI SOZI DLA CASSA RAIFFEISEN VAL BADIA AI 6 D'OTOPER 2012

I sozi dla Cassa Raiffeisen Val Badia, che à davagné le iade en gaujun d'indunada generala dla Cassa a La lla ai 27.04.2012, à tut pert a chèsc bel iade la sabeda ai 6 d'otoper 2012.

Le presidènt dla Cassa, Alfons Pezzei, y le diretor Hubert Obwegs à podù saludè i 53 sozi fortunà che s'à abiné adòm da fa chèsc iade. I sun pià ia da doman dala Val Badia cun n bus y do n valgones ores sunse rovà a Portegrandi dlungia Aunejia. Da dailò sunse jüs inant cun la barca jò por la gran ega dl Sile, na ega che nasc tla planòra padana dlungia Treviso, a vijitè l'ijola de Torcello. La laguna de Aunejia odüda dala barca è na morvèia, n fenomenn natural delicat

de eghes y de contrada, olache le respet dla natöra à n gran valor. Deboriada sunse spo arsis sòn l'ijola de Torcello. L'ambient particolar d'l'ijola tira adarlerch tröc vijitadus che vègn da Aunejia ca cun la barca a ti ciarè al'ijola. La dlijia è bela infornida sò por na noza. Dedò sunse jüs inant cun la barca sòn l'ijola de Burano. La varietè di corusc dles çiasas che dà vita y se spidlèia tla laguna tira inçe chilò adalerch tröc foresc a se gode chèstes belèzes fates dala man de jènt. Tla Trattoria da Romano s'l'unse godüda pro na buna marèna de pèsc. Söl pröm domisdè sunse spo jüs inant cun la barca söl'Isola del Deserto, dedicada a San Francèsch.

Le convènt cun na bela dlijia, condüt da sis patri, é n patrimonè prezios, che invièia i fedei da se tignì sò en oraziun tles capeles plènes d'ert dl cunvènt. Do chèsta palsa sunse indò jüs cun la barca fora tla Laguna y itissò por le Sile passan çiamò n iade dlungia les beles ijoles ia. Inçe çiamò tert domisdè s'afascinà le paesaje dla Laguna ti rais de sorèdl che florì, lascian indò impresciuns che s'è restades d'è imènt. Cuntènc de avèi indò odü na pert dl monn, gnanca tan dalunc, mo impò sconsciüda, s'à le bus indò condüt da sèra sagns intun a çiasa.

INDUNADA GENERALA DI 27.04.2012

LÌTA DL CONSÈI D'AMINISTRAZIUN:

Do che l'indunanza à delibrè la reduziun di mèmbri dl consèi d'aministrazion da 11 a 7, èson passà ala lita.

CHISC É I MÈMBRI DL CONSÈI D'AMINISTRAZIUN DLA CASSA LITÀ POR I PROSCIMI TRÈI AGN:

Pezzei Alfons
Andriolo Renato
Castlunger Bruno
Thaler Christian
Frenes Angelo
Conrater Arthur
Mutschlechner Georg

La novité plü importanta é gnüda da Badia, olache l'imprenditur jonn Christian Thaler é gnü litè tl consèi dla Cassa Raiffeisen Val Badia.

Le consèi nü d'aministrazion é rovè adòm por le pröm iade ai 30.04.2012 y à litè dailò so presidènt, conferman te súa inciaria por i proscimi trèi agn Alfons Pezzei da Corvara.

DL CONSÈI DE CONTROL FEJ PERT:

Verginer Fortunato – presidènt
Verginer Pasquale
Vanzi Paolo

suplènc:
Irsara Raimund
Ellecosta Daniel Rudi

Sot al punt "desvalies" d'indunada generala di 27.04.2012 ti èl gnü surandè na onoranza a laco Frenademetz, atualmènter ombolt de Badia, che é stè por 40 agn mèmbèr dl consèi d'aministrazion dla Cassa Raiffeisen Val Badia y che ne s'à nia plü candidé por l'inciaria por gauja dles limitaziuns scrites dant.

Foto: **sentà dmc:** dr. Verginer Fortunato (presidènt dl consèi de control), raj. Pezzei Alfons (presidènt dla Cassa Raiffeisen), dr. Obwegs Hubert (diretur) **impè dmc:** dr. Vanzi Paolo (consèi de control), p.i. Mutschlechner Georg, raj. Castlunger Bruno, dr. Andriolo Renato, dr. Conrater Arthur, Frenes Angelo, Thaler Christian y Verginer Pasquale

LA STORIA DLA CASSA RAIFFEISEN DA LA VAL

LA NASCIÛDA DLA CASSA

Oramai s'â la Cassa Raiffeisen da Rina fat en te' bun inom che i atri païsc orô inçe tó pert a chësta fortüna. Debojëgn êl indlunch y la buna orentè inçe. La Val â aldî che chi da La Pli se dè da fâ da mète sô na cassa, y deach'an n'orô nia ester plü stleç, ân inçe metü man da se dè da fâ. An s'â abiné a baié de chësta idea nôia de mète sô na cassa te païsc. Inçe a La Val êl le curat che menâ do por mète impé chësta istituziun che daidass i pauri te sù problems finanziais. I curaç odô bele n pü' plü danfora co la jënt nia studiada; la man dërta dl curat ê le maester. La orentè di pauri da se daidè instesc è dada y insciö êl nasciü la Cassa Raiffeisen da La Val. Ara é gnüda registrada a Balsan ai 18 de merz dl 1891 col nr. 1144, le medemo

dé co chëra da La Pli, mo val'ora dedô. I statuç firmâ dal prôm consëi é gnüs confermâ dal Tribunal Comercial da Balsan ai 19 de merz dl 1891.

DI prôm consëi fajô pert:

- **Martin Frenes**, da Ćiampló, presidënt
- **Pire Videsott**, da Ćians, vizepresidënt
- **Paul Comploj**, Galber da Pidrô
- **Sepl Frenes**, de Frëines
- **Andrè Ploner**, da Ju

Insciö podô la cassa funzioné y al n'ê atira stè cotanç che s'â lascè scrî ite y â metü ite scioldi, deperpo che d'atri s'un imprestâ. TI 1891 s'â lascè scrî ite 35 pauri.

Interessant êl inçe da aldî, por Ći laürs che i pauri s'imprestâ scioldi. Al gnô imprestè fora scioldi por cumprè armënc y bôs. La Val ê n païsc de pauri che zidlâ tröc armënc, mo sô por les tèmple chersciöl inçe

tröpa blâ y chësta ti dè da vire ales families. La cassa â podü ti imprestè cotan de scioldi inçe al Comun da La Val che ê bele tl 1891 mèmber dla cassa, sciöche inçe le curat y le caplan. I recordun che le Comun da La Val, che ê comun por so cunt Ćina al 1928, é gnü metü adöm cun San Martin. Dal 1964 s'âl indô destachè da San Martin y é indô diventè comun da su.

La cassa daidâ inçe fora d'atres istituziuns, insciö ciafâ tl 1894 la cöra 100 rainesc scincâ.

La cassa â pa bëgn inçe albü tèmple dürs, sciöche dotes les atres tert o adora. La pröma vera é stada chilò la gran gauja. Bele tl 1914 êl gnü dè ca tröc scioldi por la vera. An ti dijô "Kriegsanleihe". Inçe s'cal ti gnô impmetü de ciafè indô chisc scioldi, mo por la gran pert ési stâ pordüs y

an â podü ti Ćiarè do. Do la pröma vera é la situaziun jüda dër jöpert. TI 1922 ciarâra fora mal y deplü banches, che â scioldi da La Val, â metü man da jî imalora. A chësta moda é na pert dles Casses Raiffeisen gnüdes trates en roina da d'atres. TI 1933 é la situaziun dër stleta. I mèmberi ess messü paie 1000 lires porom, mo chësc ne jô nia. Insciö êl gnü formè n comitè da varentè la cassa, che gnô manajè da dr. Lejio Baldissera, maester a La Val. Te trëi agn messâ la situaziun ester varida, zënza messân dè sô la cassa. Chësc ne ti sonâ nia bun ai pauri, mo düc canç s'â porvè. Ara é jüda plan, mo inultima éra impo garatada da salvè la cassa. TI 1943 é deplü casses dla Val Badia gnüdes licuidades; La Val â fat fora da la trà inant y ara é jüda tres söpert.

Impröma porvân bëgn da despaié jö venon la roba de magazinn. Chësc é gnü metü sô tl 1919 por ti alisiré ai pauri le cumprè ite. Chësc magazinn dala roba venô ma ai mèmberi y familiars.

Por nen gnî fora di stleç agn, gnô la jënt inviada da cumprè ite te païsc y mète i scioldi dessurora tla cassa. Al é stè agn bindebò pesoç por i

aministradus dla cassa. Mo an mëss dî ch'ai à albü n gran coraje y na gran crëta te súa jënt. Le paur ne zed nia tan atira, y sc'al é sigü che na súa idea é buna, spo ne scónel nia forzes y bries por la mète en opra. La vijiu danfora di ministradus y la convinziun ch'an ne dess mai lascè mazè a porta debann jënt che à de bojëgn de aiüt, ti à dè forza de ministré la cassa tan bun ch'al é meso. Insciö à la Cassa Raiffeisen da La Val podü vire inant, y sc'ara â tl 1962 nia manco co 640.000 de davagn, spo podunse dî ch'ara stô sön döes iames. Ara s'â remetü do che la Regiun à dè fora tl 1954 na lege aposta por ti garantî le survivire ales casses y les reconesce sciöche istituziuns de gran ütli.

La cassa é tl prôm daverta vigni domënia do la gran mëssa Ćina les önesc. Te chël tèmple podô la jënt jî a fâ ia sù afars con la cassa – mète ite o s'imprestè scioldi. L'ofize é tla Ćiasa dl mone.

TI 1972, l'ann che les Casses Raiffeisen tla Val Badia é gnüdes metüdes adöm tla "Cassa Raiffeisen Val Badia" à La Val 69 mèmberi. (fontana: liber 100 agn Cassa Raiffeisen Val Badia)

PRESIDËNC DLA CASSA RAIFFEISEN DA LA VAL É STÄ:

1. **Martin Frenes**, da Ćiampló 1891-06
2. **Tone Frenes**, de Tofe 1906-10
3. **Sepl Alton**, da Ćiampló 1910-19
4. **Fonjo Valentin**, dl Mornâ 1919-35
5. **Tone Rubatscher**, d'Evangelista 1935-39
6. **Vico Pescolderung**, dl Fomere 1939-52
7. **Andrè Moling**, dl Lè 1952-58
8. **Giuvani Moling**, dl Forchëta 1958-72

CASSIERS PRO LA CASSA RAIFFEISEN DA LA VAL É STÄ:

- Siur **Ojöp Irsara**
Maester **Carlo Frontull**
Siur **Vijo Pescolderung**
Siur **Albino Lezuo**
Carlo Sottara, de Fornacia
Giuvani Rubatscher, dl Pider
Giuvani Moling, da Somaela

BILANZ DLA CASSA RAIFFEISEN

N BILANZ STRAORDINAR

Por le 2012 podunse presentè n bilanz fora de mosöra bun y chësc constatunse cun plajëi. Sce chësc resultat nes conzed da òna na pert da consolidé le patrimone dla Cassa Raiffeisen Val Badia, savunse dal'atra

pert che l'avanz é en pert determinè da entrades straordinares che ne sarà nia plü tl dagnì. Ti agn che vëgn podunse s'aspetè cinamai cosc implü y de mëndri resultač. Les entrades dal'ativitè cun i tliënc é gnüdes de

122 mille Euro mëndres en confront al 2011. Le bilanz dl'ativitè ordinaria à portè n ütli de 2,4 miliuns de Euro, che é feter avisa tan alt co l'ütli dl'ann passè.

Le direttur: Dr. Obwegs Hubert

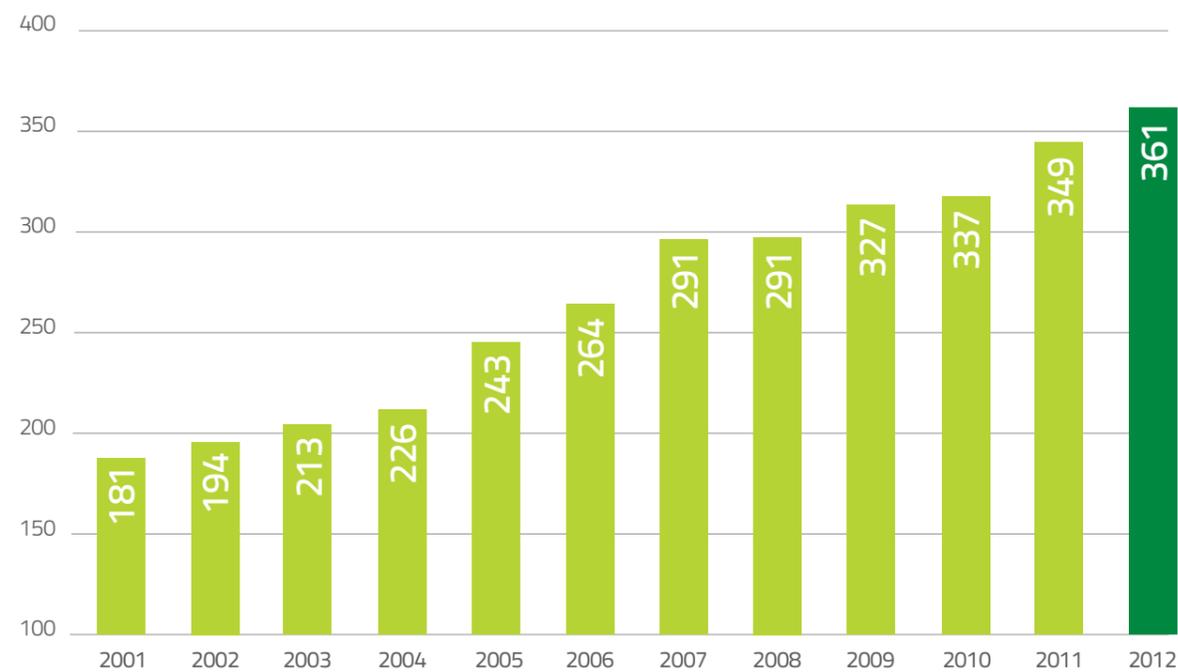
USC DL ATIF	2012	2011
Cassa y disponibilitè licuida	3.932.256	3.178.361
Ativitès finanziars arjutes por sciacarada	917.343	608.720
Ativitès finanziars disponibiles por la venüda	36.136.920	16.635.370
Credič ti confrunč dles casses	21.543.044	21.346.816
Credič ti confrunč di clienč	301.083.443	299.895.806
Ativitès materiales	6.025.424	6.633.863
Ativitès imateriales	807	0
Ativitès fiscales	600.971	830.210
a) Corèntes	207.113	192.462
b) Antizipades	393.858	637.748
D'atres ativitès	1.147.838	1.198.931
Total dl atif	371.388.046	350.328.076
USC DL PASSIF Y DL PATRIMONE NETTO	2012	2011
Debič ti confrunč dles casses	34.286.285	23.479.085
Debič ti confrunč di tliënc	210.430.821	159.808.802
Titui en zircolaziun	44.779.651	91.221.430
Passivitès finanziars de sciacarada	0	42.303
Passivitès finanziars sciazades al fair value	23.250.242	23.436.850
Passivitès fiscales	775.269	168.692
a) D'ann	391.259	54.223
b) Desvalies	384.010	114.469
D'atres passivitès	6.290.310	5.494.637
Tratamènt de fin de raport dl personal	860.584	824.211
Fonds por riscs y obliaziuns	608.448	328.728
b) D'atri fonds	608.448	328.728
Resserves de valutaziun	844.851	(248.815)
Aziuns che po gnì remborsades	4.946	4.840
Resserves	45.564.911	43.626.106
Suraprisč de emisciun	41.211	39.346
Ütl (Pordüda) d'esserize (+/-)	3.650.517	2.101.860
Total dl passif y dl patrimone netto	371.388.046	350.328.076

LE CUNT ECONOMICCH DLA CASSA RAIFFEISEN

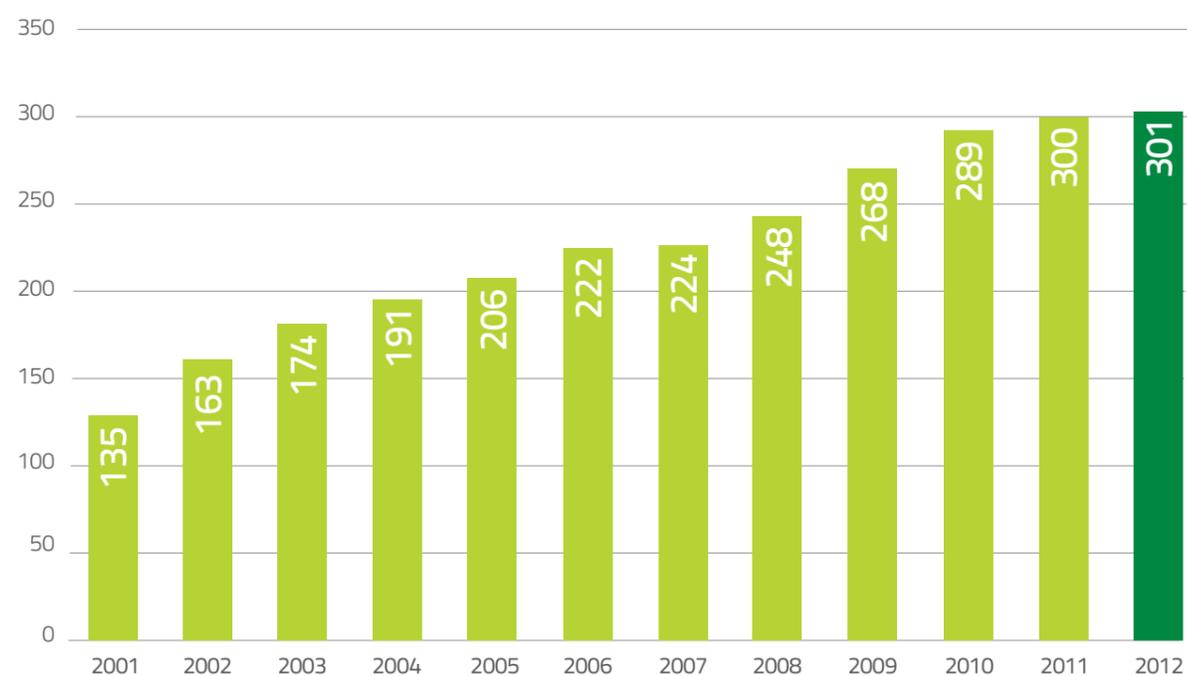
USC	2012	2011
Interesc atifs y davagns assimilà	13.765.022	11.735.352
Interesc passifs y davagns assimilà	(4.143.780)	(3.279.192)
Ur de interès	9.621.242	8.456.160
Comisciuns atives	2.762.388	2.648.027
Comisciuns passives	(463.325)	(234.294)
Comisciuns netto	2.299.063	2.413.733
Dividendi y davagns valis	397.255	117.185
Resultat netto dl'ativitè de sciacarada	9.732	16.218
Ütl (Pordüdes) da desmetüda o cumpra danü de:	58.935	(15.961)
a) Credič	0	0
b) Ativitès finanaziars a desposiziun da vëne	47.650	(20.120)
d) Passivitès finanziars	11.285	4.159
Resultat netto dles ativitès y passivitès finanziars sciazades al fair value	448.631	(332.596)
Ur de intermediaziun	12.834.858	10.654.739
Mudaziuns/surantutes dl valur netto por deterioraziun de:	(751.618)	(364.248)
a) Credič	(716.618)	(364.248)
b) Ativitès finanziars disponibiles por la venüda	(35.000)	0
Resultat netto dla gestiun finanziaria	12.083.240	10.290.491
Spèises amministratives	(7.491.876)	(7.488.372)
a) Spèises por le personal	(4.274.481)	(4.329.796)
b) D'atres spèises amministratives	(3.217.395)	(3.158.576)
Amüdlades nette ai fonds por risc y obliaziuns	(222.715)	
Mudaziuns/surantuta dl valur netto sön ativitès materiales	(778.967)	(558.850)
Mudaziuns/surantuta dl valur netto sön ativitès imateriales	(403)	
D'atri davagns de gestiun	589.935	521.093
Cosc operatifs	(7.904.026)	(7.526.129)
Ütli (Pordüdes) dles partezipaziuns	0	(58.533)
Ütli (Pordüdes) porvia che al é gnü dè sö investimènā	(21.270)	(433)
Ütli (Pordüda) dla operativitè corènta al lordo dles cutes	4.157.944	2.705.395
Cutes sön le davagn dl eserize dla operativitè corènta	(507.427)	(603.535)
Ütl (Pordüda) dla operativitè corènta al netto dles cutes	3.650.517	2.101.860
Ütl (Pordüda) d'esserize	3.650.517	2.101.860

GRAFICS DLA CASSA

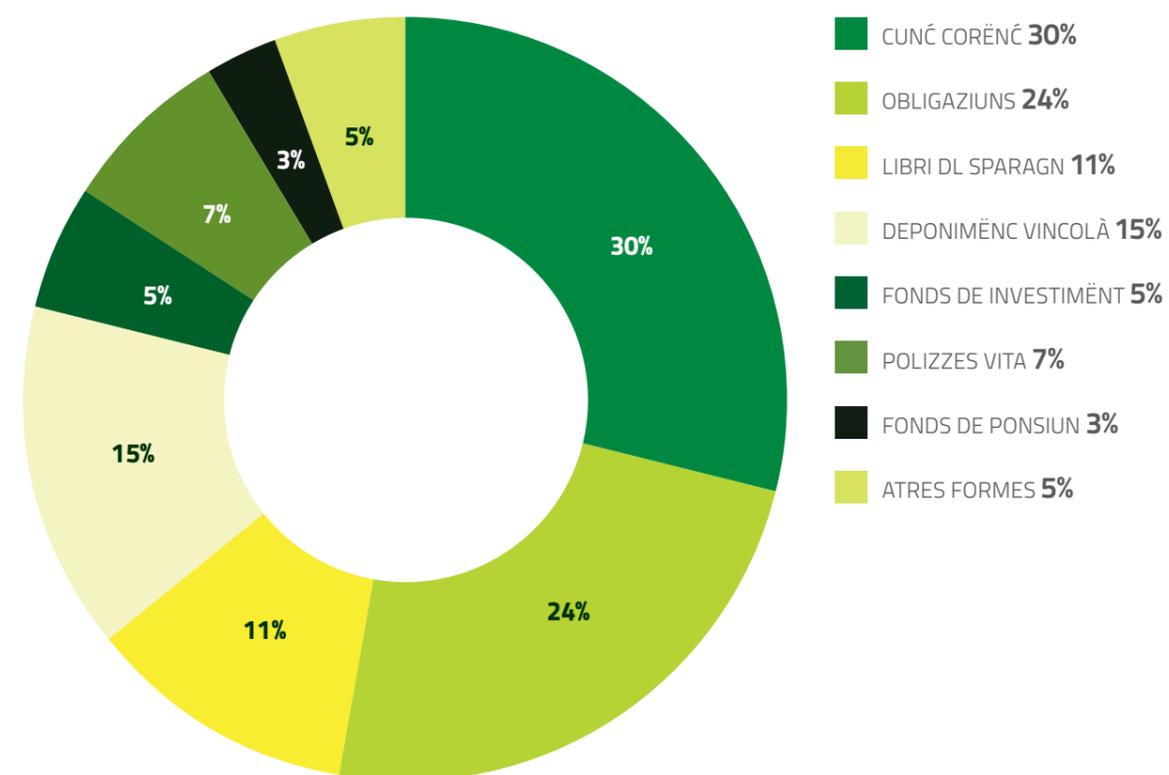
SVILUP DI DEPONIMĒNC EN MILIUNS DE €

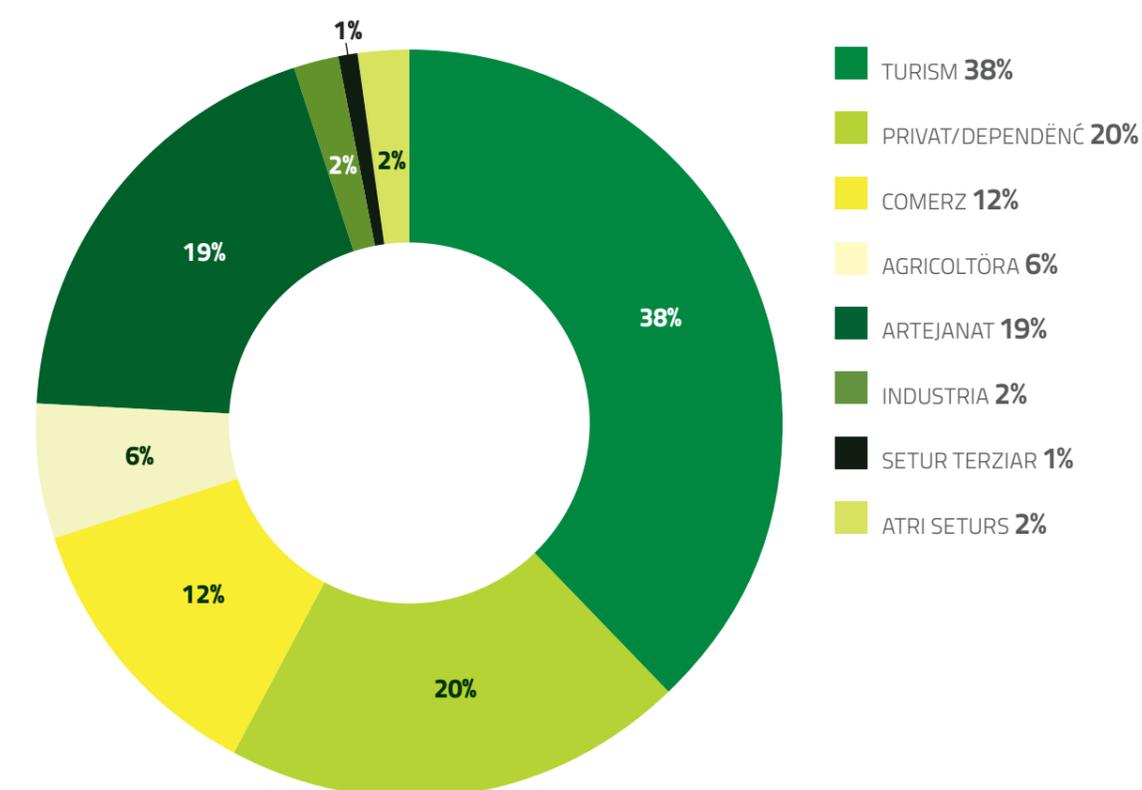
SVILUP DI CREDIĆ EN MILIUNS DE €

DESTRIBUZIUN DI DEPONIMĒNC EN PORZĒNT

DESTRIBUZIUN DI CREDIĆ EN PORZĒNT

BILANZ SOZIAL DLA CASSA

LE BILANZ SOZIAL DLA CASSA RAIFFEISEN: 600.000 EURO POR SPONSORING, CONTRIBUČ, PUBLIZITÉ Y RETLAM

Deperpo che te tēmps de crisa él i budgets de sponsoring y publizitè che vègn mēndri, à la Cassa Raiffeisen Val Badia inçe tl 2012 metù a desposiziun, tl sègn dla continuità, feter 600.000 Euro a sostègn dles lies, uniuns de volontariat y associazziuns.

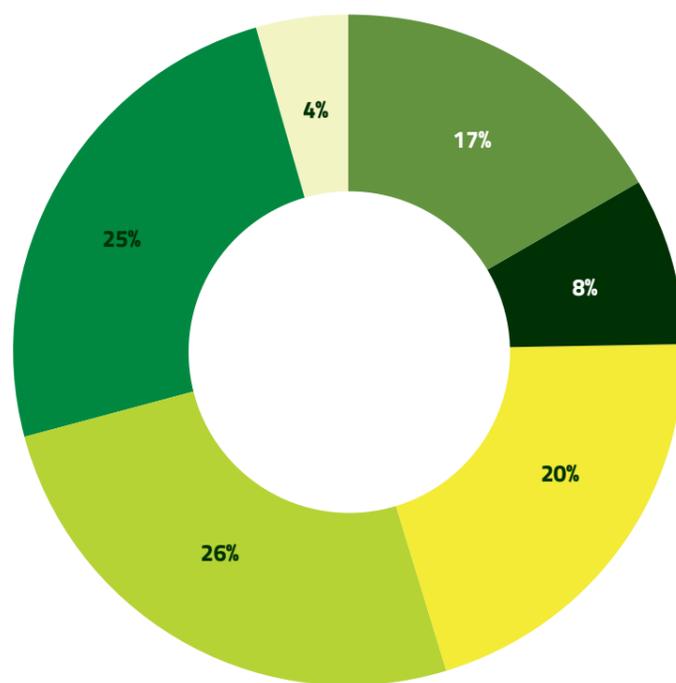
Bègn 254 è stades les domandes che à crafè le bunarat y le sostègn da pert dla Cassa Raiffeisen Val Badia. I sostègn vègn dà tl ciamp cultural, sozial, dl sport y d'atri. Les domandes reverda por eejēmpl la sponsorisaziun de n placat y/o de n invit a n concert

dla musiga, copes y/o medaies por manifestaziuns sportives, contribuč a cors, musighes, stōdafūch, uniuns dl sport, uniuns dl teater, Aiūt Alpin Dolomites, consèis de formaziun, a cōres por le ressanamēnt dl ciampañi, all'assicuraziun di tiers, por manifestaziuns sportives y d'atres scomenciadies da pert de associazziuns de volontariat. Por la Cassa Raiffeisen él important da sostignì te nosta val les lies che promoi ativitès culturales, sportives y soziales a bègn de dōta la popolaziun de nusc paisc. Chèsc arichèsc la vita sozio-culturala y dēida tignì n bun

standard de proteziun zivila; al basta da ponsè ai stōdafūch, al aiūt alpin y inçe a d'atres organisaziuns che laora por chèsc fin. Inçe les uniuns sportives porta pro, cun la promoziun de ativitès tl tēmp lède, che trōpes persones jones y inçe manco jones s'incuntes tl tēmp lède y fejes ativitès sanes.

La Cassa Raiffeisen tol l'ocajun por rengraziè dōtes les persones che se dà ca tl tēmp lède, portan inant ativitès y scomenciadies che contribuèsc insciò ala gran ativitè sozio-culturala y sportiva te nusc paisc.

REPARTIZIUN BILANZ SOZIAL

- SOSTÈGN A ASSOZ. ECONOM. 26%
- ARTICUI Y RETLAM 25%
- SPORT 20%
- SOZIAL 17%
- CULTURA 8%
- ATER 4%

ETHICAL BANKING

SAVÈI POR CI

Ethical Banking é n'ciamp de negoziasiun dles Casses Raiffeisen de Südtirol, olach'al vègn abiné adöm y destiné sparagns cun fiç de promoziun por proiec che porta n'ütl de dorada. Le sparagnadù se chir instès la linea de sparagn, por chëra ch'al ô destiné sù scioldi. Cun le Ethical Banking ti va la Cassa adincuntra ala orentè di sparagnadus de chirì fora na forma de sparagn, olache la destinaziun di scioldi por n bun fin é plü importa co le rendimènt cuantifiché te zifres. Danter i ciamps dl comerz iüst, dl

fond de aiüt por i paurs, dl'agricoltöra biologica, dles energies renovables y dl ressanamènt energetich po le sparagnadù d'olach'al ô sostignì le svilup dl monn cun investimènc che porta n'ütl de dorada. Tla cerna de n'üsc proiec da promöie ejaminunse dër avisa, deboriada cun n'üsc partner organisadus, ch'al vègnes tignì ite i criteres ecologics, soziai y etics. Tan inant che le sparagnadù ô contribuì ala promoziun, chël depènn da d'èl instès. Manco fit che le sparagnadù ghira por sù sparagns, manco fit ch'al po gnì ghiré por i

credic che vègn conzedüs por i proiec da promöie. Por la Cassa Raiffeisen n'èl preodü degun profit ater co la retüda di cosc.

Le davagn personal é dër gran: Le sparagnadù y la Cassa Raiffeisen dà insciò deboriada n'contribut por na vita confortabla tl monn che à da gnì.

Informaziuns plü menüdes é da ciafè tla plata internet www.ethicalbanking.it

SPARAGNÉ Y FINANZIÉ CUN RESPONSABILITÉ

LA CASSA RAIFFEISEN VAL BADIA SOSTÈGN I PROIEC DE MICRO-FINANZA A SOSTÈGN DLA POPOLAZIUN LOCALA TL ECUADOR TRES LE CREDITO CODESAROROLLO

Tres les operaziuns bancares dl "Ethical Banking" sostègn les Casses Raiffeisen de Südtirol proiec eco-sostenibli de "microfinanza" tl Ecuador. Nia scinché, mo sostignì y mète a desposiziun competènza y ince de pici imprèsc por le svilup dles popolaziuns dl monn che vir ciamò te na gran stènta; n'contribut ales popolaziuns dl monn che à dër püch y vir tla meseria, por plü iustizia sozia, segurèza y na vita sana. Sot a chësc aspet é nasciü bele dan passa 20 agn n'proiet de sostègn y finanziamènt dl "Credito Codesarollo" tl Ecuador che s'è tut dant de sostignì cun de pici credic la popolaziun rurala. Les Casses Raiffeisen de Südtirol é piades ia cun le pröm proiet dan 9 agn, cun chël ch'al é gnü metü a desposiziun n'credit de 700.000 USD da despaié jö te 3 agn. Cun chëstes ressourses é gnü daidè en particular cooperatives de produziun agricola.

Cun le secundo proiet dl 2007, che é gnü sostignì cun n'finanziamènt de 2.000.000 USD, àn podü fà na relevaziun catastala y topografica de n' teritore rural de passa 100.000 etars che vègn coltivé dales families dl post. Döt le capital é gnü despaié jö cun la rata de forà dl 2012. Tl 2013 sostègn les Casses Raiffeisen de Südtirol le terzo proiet tl Ecuador por n'finanziamènt de 3.000.000 USD al "Credito Codesarollo" che darà la poscibilitè de conzede incèr 2000 de de pici credic ala popolaziun locala che vir a de gran altèzes da 3.000 a 4.000 m sura le mer. Por gauja dla gran altèza ne n'è la popolaziun feter degöna lègna da scialdè l'ega, al mancia la forza eletrica y ince condütes dal'ega. Cun la conzesciun de de pici credic da despaié jö te 6 agn gnaral d'anter l'ater finanzié de pici implanç fotovoltaics por la produziun d'energia, por fà löm y scialdè l'ega da lavè y miorè

insciò ince la situaziun igienica dla popolaziun. Zënza chësc sostègn n'èl nia meso da prodüje forza eletrica. Cun l'iluminaziun eletrica ne n'èl nia plü debojègn de löms a öre che é dër malsanes. Implü gnaral miorè les infrastrotöres por la condüta dal'ega. Bele dal pröm proiet inant, sostègn ince la Cassa Raiffeisen Val Badia deboriada cun les atres Casses Raiffeisen de Südtirol cun garanzies le finanziamènt dl "Credito Codesarollo" dl Ecuador. Al va a bègn dles cooperatives che ciafa insciò de pici credic por n'vilup che comporta n'ütl de dorada tl monn da paup y dl artejanat por les popolaziuns di Indigenas dles Andes y i Campesinos.

Deplö informaziuns por aprofondì l'argomènt sot a chisch links:

www.ecuador.bcc.it
www.ethicalbanking.it
www.saraszoom.blogspot.it

LE SORVISC D'ASSIGURAZIUN

ASSIGURESSE LE MIÙ CHE ARA VA. I VES ASPETUN.

RESPONSABILITÉ ZIVILA POR FAMILIES

I mèmbrì dla familia vègn curis tl caje che al ti vègnes damanè che ai paies n dann. Chisc dagns a porsones o cosses po gnì gaujà da negligènza, malprudènza o inesperienza.

PREVIDÈNZA

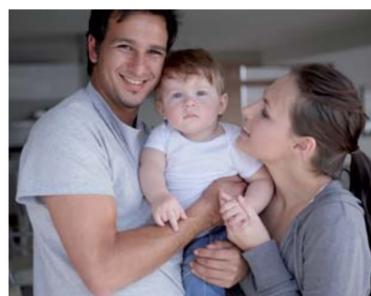
Cun paiamènc periodics por n tèmp lunch vègnel acumulé na ponsiun integrativa. Le capital vègn paié fora pormanche an arjunj la eté dla ponsiun.

DESGRAZIA

Garanzies dla Poliza por Desgrazies:

- Mort y invalidité permanènta
- Rembursamènt dles spèises a gauja de na desgrazia
- Indenité al dé

SCONANZA POR LA FAMILIA

La Poliza sòn la Vita smendrèsc le risch finanziar, sciöche por ejèmpl te na situaziun olache an mèss paié n credit. Tl caje de mort dl assiguré ti garantèsc la Sozieté ai benefizià dà dant, atira le paiamènt dl capital.

MARATIA

Garanzies dla Poliza por Maratia:

- Indenité de sojornanza por la dorada che an mèss stè te ospedal
- Rembursamènt di cosc por prestaziuns di doturs
- Invalidité a gauja de na maratia

SCONANZA DE SÈ INSTÈSC

Curidöres possibiles:

- Reponsabilité zivila dl auto
- Poliza por dagns sozedüs por caje
- Vidri roç
- Medefüch, arobaria, y i.i.

**IMPLÜ PITUNSE ASSIGURAZIUNS
POR FIRMES TI ÇIAMP DL COMERZ,
DL ARTEJANAT, DLA HOTELARIA
Y DI OFIZI.**

Por de plü informaziuns che reverda les possibiltês de assiguraziun y les compagnies desvalies podèise damanè do pro nüsc consulènc dla

Cassa Raiffeisen Val Badia.
www.raiffeisen.it/assicurazioni -
www.valbadiaonline.it

ABITAZIUN SCONADA

Garanzies dla Poliza sòn l'Abitaziun Sconada:

- Dagns gaujà da medefüch y destodada
- Rotöra por caje de rôs dla çiasa
- Arobaria
- Dagns eletrics

SCONANZA IUDIZIARA

Curidöra de cosc iudiziars y extraudiziars.
Assiguraziun ti çiams R.C. auto, familia y laür.

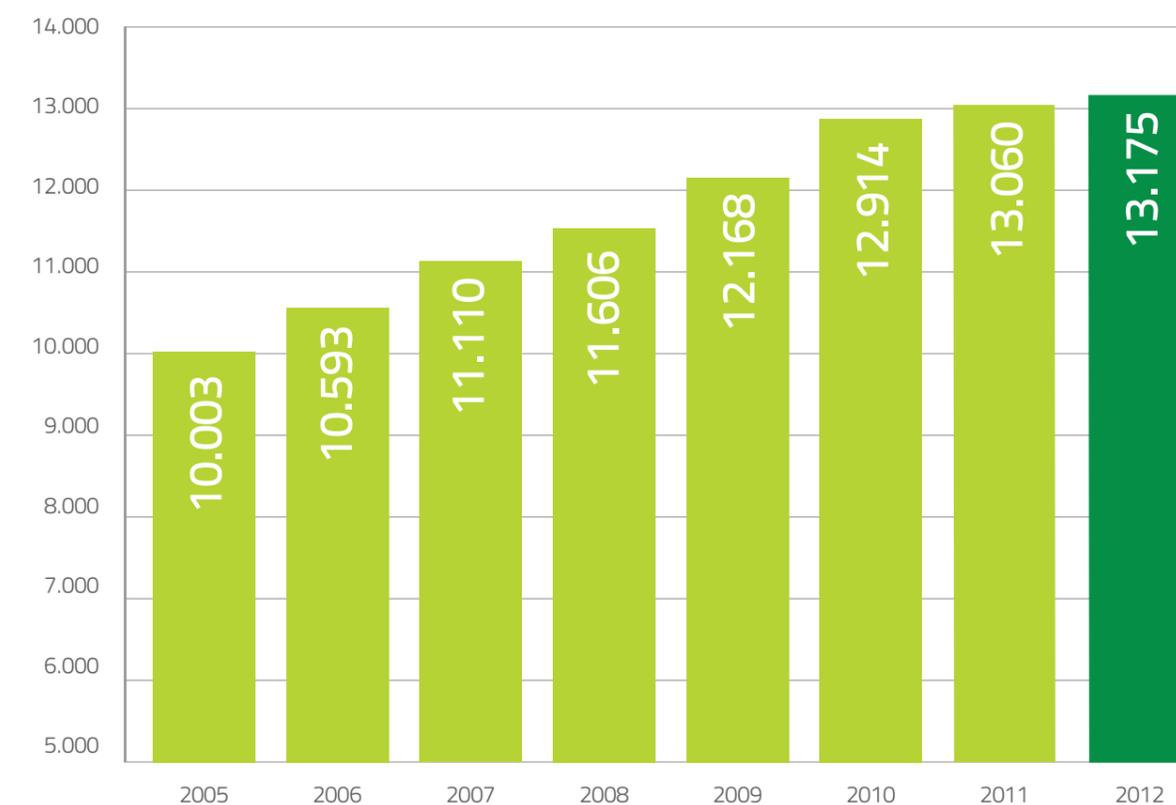

AGRICOLTÖRA

Possibilitè de curidöra dl'assiguraziun:

- Medefüch
- Responsabilité zivila
- Granijores
- Desgrazies sozedüdes a chi che cöi ordöra y verzöra

NUMER DE POLIZES "CUNTRAC DE ASSIGURAZIUN"

EFPA (EUROPEAN FINANCIAL PLANNING ASSOCIATION)

PROFESIONISČ DL SPARAGN SČRIČ ITE TL ALBUM PROFESIONAL EEPA

EEPA é la pröma organizaziun nia statale (ONG) veramënter europeica che prevèiga standards profesionai y etics por la formaziun y i ejams reconesciüs dal setur finanziair por chi che ô diventè profesionisč di sorvisc finanziairs te döta l'Europa.

EEPA é l'organism profesional plü reconesciü che controlèia la definiziun di standards y la zertificaziun por i Financial Advisors y Financial Planners t'l'Europa y ara é stada la pröma assoziaziun europeica che à definì standards finanziairs y che é gnüda cheriada por promöie la profesionalité t'l setur di sorvisc finanziairs europeics.

EEPA é reconesciüda sciöche autoritè europeica independènta, obietiva y trasparènta t'l çìamp di sorvisc finanziairs por l'organisasiun di ejams – sotmetüs a na verifica esterna y reconesciüs dal Standards and

Qualifications Committee (SQC) – por i Financial Advisors y Financial Planners.

EEPA é l'organizaziun plü impegnada por la sconanza di consumadus t'l çìamp di sorvisc finanziairs y tègn dèr sön le comportamènt etich de sü mèmbri, che é oblià da osservè le Codesc Etich EEPA. Chèsc codesc é gnü metü jö y aprovè da profesionisč studià t'l setur di sorvisc finanziairs che vègn da passa 12 stač europeics.

La Cassa Raiffeisen à 5 colauradus che à la cualificaziun profesionala EEPA:

le vizediretur Bertoldi Franco y Kastlunger Luca à bele t'l 2005 arjunt la cualificaziun EEPA. I colauradus Kircher Peter, Valentini Arnold y Kaneider Luca à superè l'ejam EEPA dl 2005. Ma cun n ajornamènt anual specifich sön materies dl monn dl sparagn po i consulènc tignì inant le titul de consulènt EEPA.

Bertoldi Franco

Kastlunger Luca

Kircher Peter

Valentini Arnold

Kaneider August

SCOLES & SPARAGNÉ

I SCOLARS DLA SCORA ELEMENTARA DA SAN ČIASCIAN S'INFORMÈIA SÖL SPARAGNÉ

Le tema sparagné é oramai presènt vigni dé ti media. Al é n argomènt che toca düc; insciö à inče i scolars dla 4a y 5a tlassa dla scora elementara da San Čiascian orü savèi valch deplü söi scioldi y söl sparagné. Imparè da sparagné bel da pici insö! Chèsc é stè l'argomènt gnü portè dant ai mituns en mertesc ai 9 d'otober 2012 da pert de n colauradü dla Cassa Raiffeisen Val Badia. Tröpes y interessantes é stades les domandes di scolars. Al é gnü cuntè en cört la storia che à portè ala monèda unica dl Euro che à sostituì la Lira pian ia dal 01.01.2002. Gran interès à desmostrè i mituns por les banconotes y monèdes en Lires che è da odèi te na coleziun metüda en mostra. Implü ti è gnü mostrè ai mituns dotes les monèdes dl Euro di 16 stač d'Europa che à surantut la valüta dl Euro. Al é spo

gnü splighè coch'an dess bele da pici mète man da mète da na pert val' sparagn. Ma sc'an mèt vigni tant val' da na pert, éson bugn da abiné adöm na soma de scioldi ch'an à spo a desposiziun sc'an i adora. Al é gnü baiè di scioldi da spène che i scolars ciafa dai geniturs, coch'an dess çiarè da adorè chisc scioldi indortöra, ne se lascè nia influnzè demassa dal consum y dala publizité y s'ausé insciö da ne i spaterlè nia ia. S'ausé bele da pici da mète valch da na pert, ne rudè nia incèrch cun tröc scioldi te gofa, mo nen mète da na pert t'l porcel dl sparagn y dedö söl liber dl sparagn. La banca recorda vigni ann, cun l'edema dl sparagn, l'importanza dl sparagné che é la basa dl'economia. La gestiun di scioldi t'l pice y t'l gran é na cossa de gran responsabilitè por le dagnì.

I scioldi ne basta gonot nia, porchèl vègnel fat debiç. Al é gnü splighè çì ch'al ô di fà debiç. An mèss ester bugn da i despaie jö y ne fà nia demassa debiç é important por la vita.

Al é gnü dè consèis coch'an po bele da jogne se davagnè valch laprò: fajon de pici scüfs a çiasa y/o daidan i geniturs y/o i neni. Implü èl gnü baiè coche i mituns po "daidè sparagné" i geniturs: a çiasa pon destodè les löms che verd zèna ch'an les adora, ara va da sparagné cun l'ega, an po renunziè a cosses ch'an n'adora nia canch'an va a cumprè ite cui geniturs, an ne mèss nia avèi le quant dles marches plü çeres y i.i. Por aprofondimènc sön l'argomènt pon desçiarè jö material desvalì dal internet t'l portal www.valbadiaonline.it

CONCURS INTERNAZIONAL DI DESSÈGNS RAIFFEISEN

GRAN IMPÈGN DI SCOLARS PRO LE 42° CONCURS INTERNAZIONAL DE DESSÈGN RAIFFEISEN 2012

Bele da 42 agn incà vègnel metù a jì le concurs internazional de dessègn "Raiffeisen Jugendwettbewerb". Vigni ann él passa 1,5 miliuns de jogh de 7 naziuns (Germania, Finlandia, Francia, Luxemburg, Austria, Svizera y Südtirol) che tol pert. Por la particolarité y la grandèza é chësc concurs inçe rovè ite tl liber „Guinnessbuch der Rekorde”.

Por tradiziun mèt la Cassa Raiffeisen Val Badia a jì le concurs a rotaziun tles scores dla Val Badia y Fodom. En chësc ann à tut pert por la Val Badia düc i scolars dles elementares de Badia, La Ila y San Ciascian y i scolars dla mesana da La Ila.

Indöt à 391 mituns y mitans tut pert y svilupé vignun so dessègn do les indicaziuns dl concurs. Le tema é "jonn y manco jonn – ci nes lièia pa?" y orò sensibilisé por l'importanza dla familia y sotligné i gragn valurs dl raport danter môt/scolar, genitur y dantadöt nene y là. Ci podunse pa imparè deboriada?

I concorènc é gnüs partis sö te trèi grups: le pröm grup é formè dala pröma y secunda elementara, le secundo grup dala terza, quarta y quinta elementara y le terzo grup dai scolars dla mesana.

La Cassa Raiffeisen à bele da d'altonn 2011 contatè la direziun dles scores por programè le concurs. De jenà 2012 ti él spo gnü consegné a düc la brosciura cun les informaziuns y le quiz dl concurs. Dilan al sostègn da pert di insegnan, à i scolars podü svilupé cun süa gran fantasia i bi dessègns. Chisc é spo stà da odèi te

na mostra a La Ila tl salf dla Cassa Raiffeisen dai 16 ai 27 d'aurì 2012. La comisciun de valutaziun di dessègns, metüda adöm da prof. Lois Rottonara, dr. Karl Miribung, prof. Alfred Tavella y da Lucia Dorigo, s'à spo dè jö cun la valutaziun de düc i dessègns.

La festa de contlujiun y la premiaziun dl concurs, che é gnüda tignida a La Ila tla Ciasa dla Cultura, à albü na gran partezipaziun de scolars che sperà y s'la confortà da piè do val' pest y che é coriusc chë che à davagné le pröm pest.

Te chësta ocasiun à Simon Kostner da Corvara portè dant n pice teater che é jü ite söl tema dl concurs "Le raport danter mituns y nene".

I premià a nivel de valada à podü piè do de bi pesc surandà da pert di responsabli dla Cassa Raiffeisen Val Badia, dla direziun dl scores y da pert di rapresentanc dl Comun de Badia. I dessègns de Niki Pertot, Julia Frenademez y Julia Pescoller è gnüs chiris fora por la seleziun a nivel provincial.

Les zetoles de soluziun dl quiz: "avventura-Abenteuer" y "amicizia-Freundschaft" é gnüdes ortiades a Balsan por na estraziun cun pesc. Cun la partezipaziun al concurs de dessègn à i mituns daidè alimentè le contribut che les Casses Raiffeisen à dè a sostègn dl V.K.E. por n proiet da söghé cun i mituns amarà ti ospedai te Südtirol. Indöt à les Casses Raiffeisen de Südtirol dè n contribut de 6.000 Euro a sostègn de chësc proiet.

I dessègns premià a nivel de valada é da odèi söl portal www.valbadiaonline.it.

I colauradus dla Cassa Raiffeisen Val Badia tol l'ocajiu da rengrazié düc i scolars che à tut pert. N rengraziament sinti ala direziun dles scores, ales fiduziares y a düc i insegnanc.

Tla finala a nivel europeich dl concurs internazional de dessègn à le dessègn dla jona Julia Frenademez da San Ciascian arjunt le cuarto post te süa categoria. Por so bel dessègn, rovè pröm a nivel de Südtirol te süa categoria, à Julia podü jì cun i geniturs, insegnanc y acompagnadus dla Cassa Raiffeisen, a Balsan a piè dô le pröm pest a nivel de Südtirol.

Ai 20 d'agost 2012 à le diretur dla Cassa Raiffeisen Val Badia dr. Obwegs Hubert podü ti surandè a Julia Frenademez le diplom por le 4° post arjunt a nivel europeich. Te chësta bela ocajiu ti à le diretur Obwegs sport a Julia i complimentènc plü sintis por chësta premiaziun tan alta.

Al é stè n gran suzès, sc'an pënna ch'al à tut pert al concurs passa 1 miliun de scolars cun dessègns ortià ite dales scores dla Germania, dla Finlandia, de Luxemburg, d'Austria, dla Talia (Südtirol) y dla Svizera.

LA PREMIAZIUN DI DESSÈGNS A LEVEL DE VALADA

I. GRUP SCORA ELEMENTARA BADIA

1. pest: Matthias Frenademetz
2. pest: Marc Tavella
3. pest: Emil Valentin

II. GRUP SCORA ELEMENTARA BADIA

1. pest: Jvana Irsara
2. pest: Martha Pitscheider
3. pest: Silvana Pitscheider

I. GRUP SCORA ELEMENTARA LA ILA

1. pest: Maria Mischi
2. pest: Giorgia Dalle Grave
3. pest: Andi Ploner

II. GRUP SCORA ELEMENTARA LA ILA

1. pest: Nicholas Crazzolara

2. pest: Corinne Comploi
3. pest: Roberto Debon

I. GRUP SCORA ELEMENTARA SAN CIASCIAN

1. pest: Niki Pertot
2. pest: Kian Jakob Crazzolara
3. pest: Caterina Declara

II. GRUP SCORA ELEMENTARA SAN CIASCIAN

1. pest: Julia Frenademez
2. pest: Manuel Ploner
3. pest: Elise Alfreider

III. GRUP PRÖMA

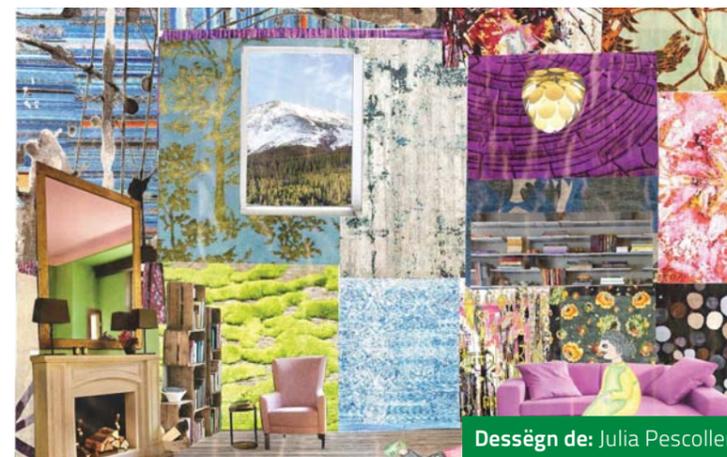
- SCORA MESANA LA ILA**
1. pest: Yvonne Rudiferia
 2. pest: Sofia Gliira
 3. pest: Linert Pizzinini

III. GRUP SECUNDA

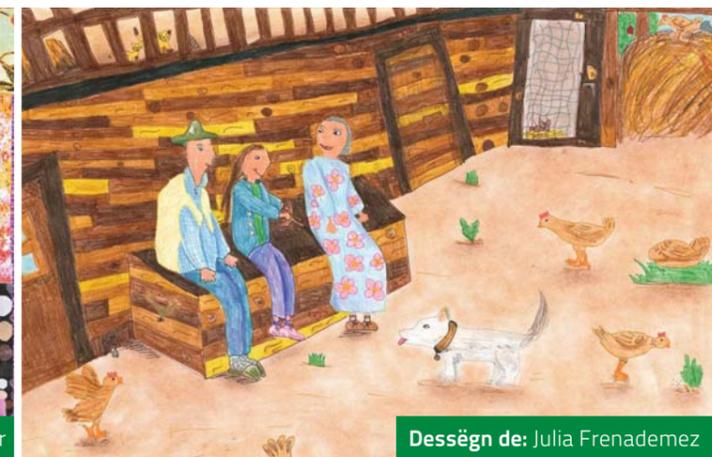
- SCORA MESANA LA ILA**
1. pest: Julia Pescoller
 2. pest: Jacob Pescollerungg
 3. pest: Aaron Planatscher

III. GRUP TERZA

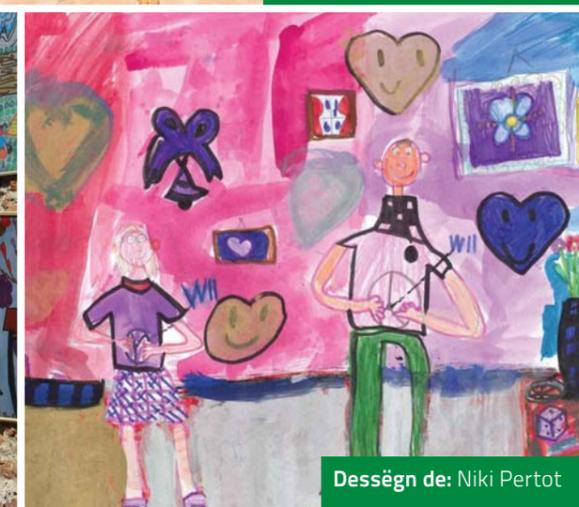
- SCORA MESANA LA ILA**
1. pest: Elena Burchia
 2. pest: Samuel Debon
 3. pest: Samuel Moling

Dessègn de: Julia Pescoller

Dessègn de: Julia Frenademez

Dessègn de: Niki Pertot

SOCIAL MEDIA – FACEBOOK FUNZIUN Y PRIGHI

NA INCUNTADA TLES SCORES MESANES D'AL PLAN Y SAN MARTIN

Tl meis de forà 2012 à la Cassa Raiffeisen Val Badia, deboriada cun la Raiffeisen Online, metü a jì n'incuntada por ti portè dant ai 68 scolars dles terzes tlasses dla scora mesana d'Al Plan y da San Martin l'argomènt di „socialmedia”. Dietmar Walder dla Raiffeisen Online à tignì n referat sura facebook, jon ite sòn les poscibilitès y inçe sòn i prighi de chësc meso de comunicaziun; feter 2/3 di scolars dla mesana é bele tla rèi virtuala tres facebook. Walder ti à mostrè sò ai scolars ejèmpli de ci ch'an ne dess nia fà o ch'an ne dess nia dè ite tla rèi de facebook, sciöche por ejèmpl: i daç personai, le numer de fonin, la misciun y i.i. Chësc meso potènt de comunicaziun à oramai 800.000.000

utènc; la gran cuantité de daç che vègn çiarìa sò vigni dé tres facebook crësc daspavènt y vègn adorà por publicitè, inrescides de marcè da pert de firmes y d'ater. Hubert Sottara, espert e.d.v. dla Cassa Raiffeisen Val Badia, à mostrè sò, tres le portal www.valbadiaonline.it, na realtè virtula locala. Le diretor dles scores mesanes Otto Moling à laldè la bela scomenciadia dl'incuntada, sotrissan la gran atualitè de chësc argomènt. „Chësta incuntada é stada dèr d'ütl por i scolars, por capì i prighi y la funziun de n meso de comunicaziun sciöche facebook. L'argomènt é dèr atual y al foss inçe bel da le podèi aprofondì cun i geniturs, che é gonot manco informà co i mituns”, à splighè le diretor dr. Otto Moling. La Cassa

Raiffeisen à tut sò l'invit de mète a jì na sèra de informaziun sòl argomènt por i geniturs, y chësta é inçe gnüda organisada ai 14.05.2012 a La Ila y ai 16.05.2012 a Al Plan.

ONLINE BANKING

RAIFFEISEN ONLINE BANKING TLA VERJIUN MOBIL!

Cun l'aplicaziun nöia "Raiffeisen por smartphones" cun systems operatifs iOS (Apple) y Android, él meso da consultè movimènc dl cunt, fà paiamènc bancars y çiaré le fonin, döt chësc te na manira dèr scèmpla y tres le fonin.

Implü pon adorè, cun chësta aplicaziun, düc i sorvisc de SMS Banking.

Le sistem GPS dl fonin dèida, cun l'aplicaziun nöia, da ciafè la portina bancomat o la filiala Raiffeisen plü dlungia te chël momènt.

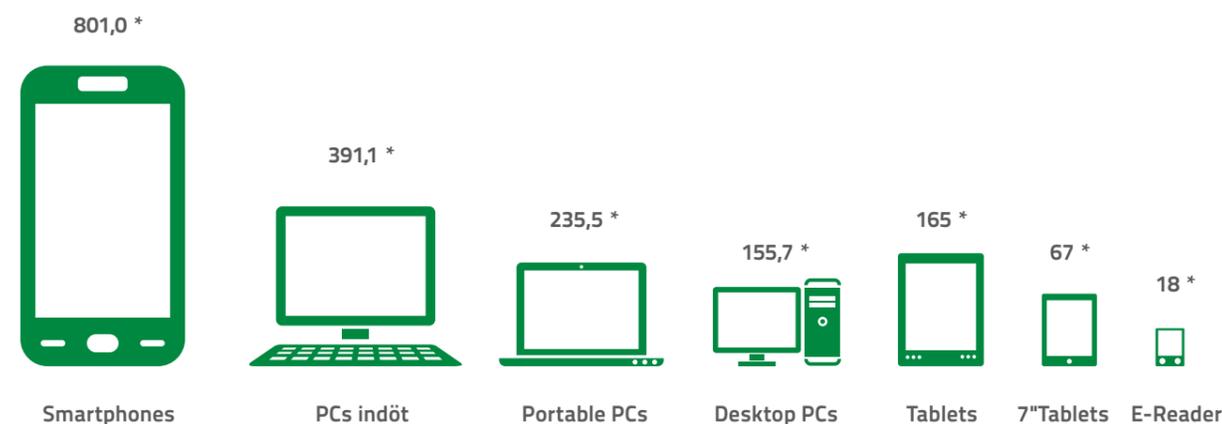
Informaziuns sura le monn

Raiffeisen y numeri de telefonn d'ütl completèia les funziuns de chësta aplicaziun, che cïafarà tl dagnì demeztrü funziuns nöies laprò. Döt chësc é desponibl 24 ores sòn 24, vigni dé.

PROGNOSES-TECH POR 2013

Prognoses a nivel mondial por la venüda de aparac-ITK 2013 en miliuns * valurs en miliuns

LE PORTAL DE NOSTA BANCA

L'ann passè à indo portè de bogh resultač por le portal dal Cassa Raiffeisen Val Badia. Nosc portal crèsc y devènta tres deplù n punt de referimènt por nostes valades tl monn virtual dla rëi internet y nia ma. Avisa intratan l'ann 2012, ann internazional dles cooperatives, el stè da odèi n incremènt dles uniuns che à publiché manifestaziuns, noeles y desvalies contegnüs sön valbadiaonline.it. Chèsc dà ales tröpes uniuns che cun gran impègn operèia te nostes valades, la poscibilitè de se

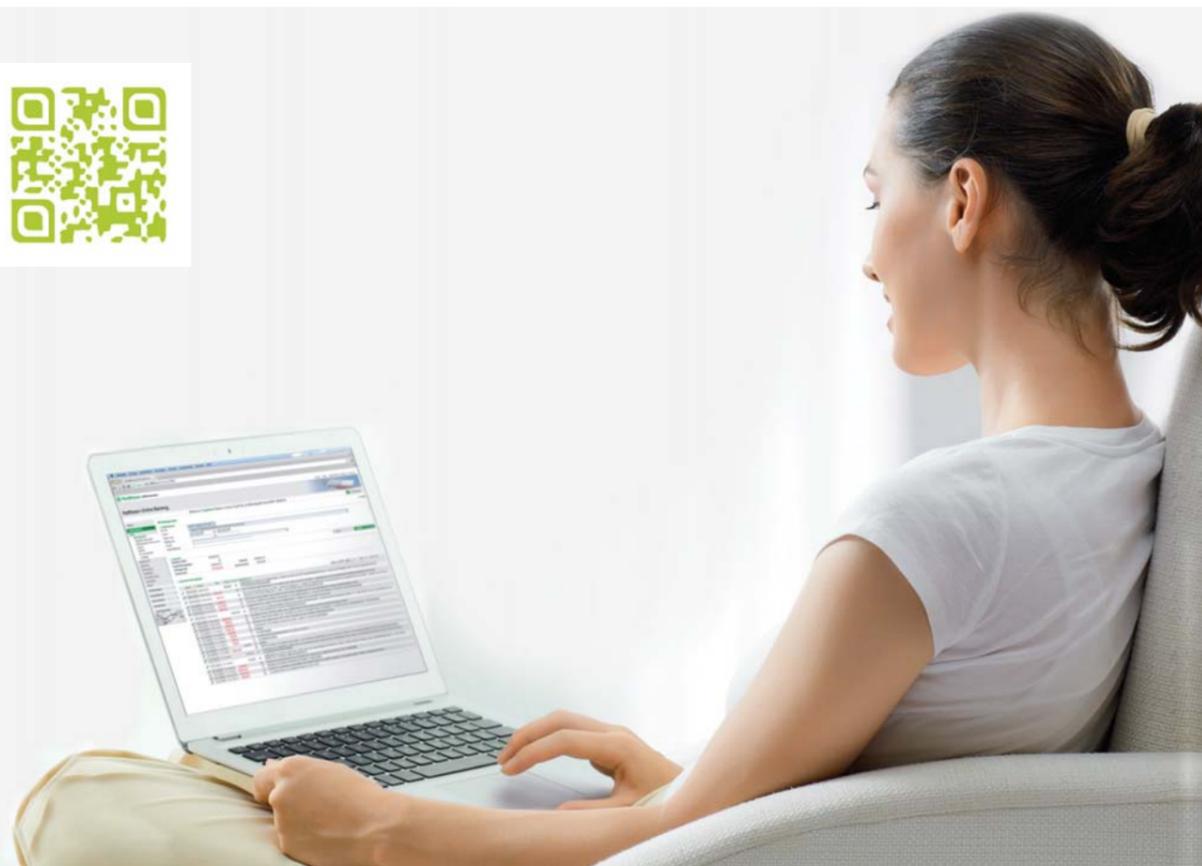
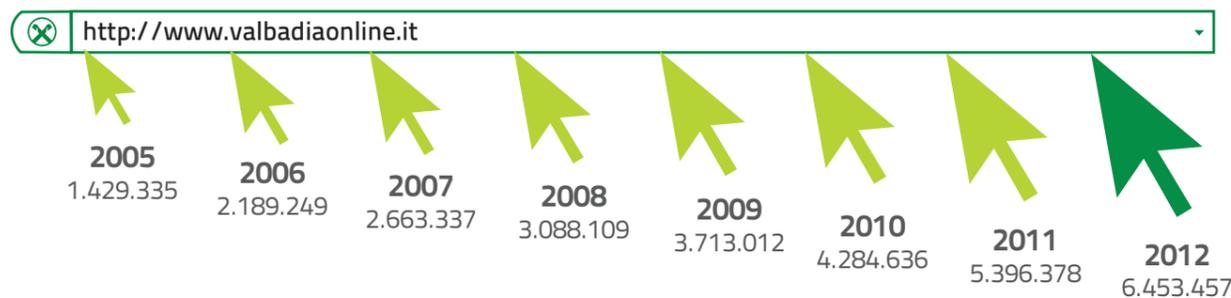
prejentè y mostrè le gran laür che ales fej por la popolaziun. Le portal ne é nia ma na vetrina virtuala, mo zènz'ater incè n stromènt de ütli y n elemènt important, adöm ala prejènza tles rëis soziales, por la multicanalitè de nosta banca.

N PER DE ZIFRES POR LE 2012:

- 86% di vijitadus ciara/vijitèia regularmènter le portal
- 3,5% di vijitadus a ciarè i contegnüs tres n aparat "mobile" (tablet y fonins)

- 20% plü plates odüdes/ciarades respet al 2011
- 4 menüç è le tèmپ mesan che n'utènt è stè sön les portal
- 1.200 contegnüs nüs metüs in ligna tratan le 2012 (noeles, manifestaziuns y plates nöies)
- 1850 amisc por la prejènza sön Facebook

MESARIA DE PLATES ODÜDES VIGNI ANN

LA ROA DE BADIA

La roa de Badia, gnüda jö ai 14 dezèmber 2012, nes à mostrè les gran forzes dla natöra. Por la popolaziun colpida diretamènter dessigü n bur' momènt! Te nos düç à lascè chèsc gran evenimènt natural n sègn.

Sc'al è da öna na pert oramai n clima da "fin dl monn", èl dal'atra pert atira piè ia la mascinn operativa metüda adöm da aministrazziuns, associazziuns de voluntars, impreses, sorvisc soziai y i.i. che s'à atira dè da fà. Al n'è stè degönes porsones che à pordü la vita y chèsc é la maiü fortuna tla desfortüna.

Avèi pordü la çiasa y/o ne podèi nia jì te çiasa dan Nadè è cröde. Ma les porsones che à sintì chèsc, sa çì ch'al ô dì.

Incè i dagns materiai é gagn. Mo chi pon refà. La solidaritè da pert dla popolaziun y dles aministrazziuns é incè stada grana. La Cassa Raiffeisen Val Badia, che à te sü prinzijs la solidaritè, à de chèsc vers incè sostignì le Comitè Rò Badia 2012 cun na donaziun. La man publica daidarà incè da refà i dagns. La vöia de jì inant é sterscia, chèsc àn bele odü sciöch'al é gnü laurè söl post. Les porsones chersciüdes sò tla munt à tres indò desmostrè forzes da se remète indò y restabilì les condiziuns da podèi vire inant sön so teritore.

Dr. Elmar Irsara, assessur dl Comun de Badia, é stè dal pröm momènt dla catastrofa naturala a çe dl comitè dla proteziun zivila che à coordiné dōta l'operaziun di intervènc dla gran roa de Badia 2012.

I s'un incuntè cun èl por aldì val' deplü söl gran intervènt de proteziun zivila.

Stimè dr. Irsara, can sèise pa gnü avisè dl gran prigo dla roa y cares é pa stades les prömes dezijiuns ch'i èis tut?

Personalmenter sunsi gnü avisè la jöbia sön le tert domisdé. I è te na sentada a Valdaura; i sun debota gnü ite y jü söl post cun i stüdafüch. Do avèi rodè jö le post, olache la roa manacià da se destachè, àn constatè che sön na lunghèza de incèr 300 m èl na rota da na altèza alüsc çina 4 m. Sön chèsta unse cherdè ite na sentada de na pert di mèmbrì dl zènter operatìf. Te chèsta sentada èl gnü tut la dezijiun de evacuè les porsones dales frabiches che ess podü ester al prigo, de damanè atira le sostègn di ofizi provinziai, dantadöt la proteziun zivila y geologica, y de tignì sot a control la zona tratan la nòt. Te chèsc momènt ne n'è la roa nia ciamò piada jö y degügn ne s'ess aspetè na te' catastrofa le dé do.

Mète al sigü les porsones, plann d'evacuaziun, degönes strades. Co éra pa jüda cun la coordinaziun di intervènc y cun les comunicaziuns y da ciefè atira les soluziuns por na strada nöia por les viles sò Sotrù y Oies?

La coordinaziun di intervènc é jüda dèr bun trèis le zènter operatìf. Chèsta istituziun é gnüda metüda adöm, söla basa dla lege, i ultimi 3 agn. Dl Comun de Badia fej pert dōtes les organisaziuns che operèia tl çimp de aiüt ales porsones. N plann por i caji de catastrofa, che é gnü laurè fora y incè porvè fora, à portè sü früc. De gran importanza é ince stada la buna comunicaziun danter dōtes les istituziuns de intervènt, garantida tres le zènter operatìf. Ma insciö podönse avèi atira les notizes sön la situaziun por laurè aladò. Le vèndres dadoman èl gnü tignì na sentada de chèsc zènter operatìf cun

Dr. Elmar Irsara

i rapresentanç dl Comun, Stödafüch, Forestala, Geologia, Regolaziun di Rüs y Carabinieri. Deache le tèmپ è burt, n'ånse nia podü fà n surapost cun le jolier, y porchèl é la comisciun jüda diretamentèr söl post dla roa. Can che la roa à spo metü man da se möie dassènn, incèr misdè, à naöta i stödafüch albü n gran laür da salvè les porsones, evacuè les vijinanzas al prigo y tó fora dles çiases çì che é ciamò stè meso da se tó. Te chèsc pröm momènt é impegnà i stödafüch de Badia y La lla cun 45 porsones, plü incèr 30 porsones de d'atres istituziuns. Te chisc momènc èl gnü fat n gran laür cun cater pacheres, che á laurè dè y nòt por podèi sconè les çiases a Larcenè y a Martara. La roa se delinèa spo te dōtes sües dimensciuns de zirca 400 m de larghèza sò insom por na lunghèza de 1000 m, sön na spersa de plü de 40 etars. La maiü velocitè ch'ara à arjunt é gnüda calcolada sön 80 metri a l'ora.

I punç de maiü pèis sön chi che le zènter operatìf s'à concentrè é stà chisc:

- intervènt sön la roa
- documentaziun dla situaziun y planificaziun dl intervènt

- contač cun i ofizi provinziài y d'atres istituziuns
- assistènza ales porsones danejades y evacuades
- assistènza a dōta la popolaziun
- logistica
- laûr cun i media y la stampa
- continuité dles infraströtöres.

Assiguré la poscibilité de n azès ales viles sarades jö dala roa é stè y é dōtaurela un di maius pinsiers. Por la pert süd dla roa éson stà bugn da ciafè valgamia atira soluziuns de viabilité alternativa.

Por la pert nord, do che les porsones é gnüdes condütes sö y jö por circa n'edema cun i iač dala nëi, él gnü daurì na strada nöia da Anvi čina sö Sotrù. Chèsta à la lunghèza de 650 m. Chisc laûrs é gnüs surantuč tl pröm momènt dala Forestala y dedò dala Regolaziun di Rüs. Inče giulan ala desponibilité di terac, éson stà bugn a chèsta manira da avèi na strada provisora por Nadè.

Mo por na viabilité sigüda él čiamò debojègn de cotan de laûrs sön deplü tòč de strades y inče de mëte apost val' azès da denant ia por la roa, dantadöt por les viles da Larcenèi y surassò sciöche inče por la zona de Adan y Peslalz.

Le gran prigo dla smöia che manacià da rovè jö tla Gran Ega, chèsc pinsier n'è dessigü nia ma ti çês dles porsones che abità ti païsc sura Sompunt, mo sigü ciamò deplü se temò i abitanč da Pedraces. La roa s'à spo architè ia. Ess les condütes metüdes tl funz dla Gran Ega tignì fora le gran pèis? À le comitè dla proteziun zivila preodü en chi dis scenars ciamò plü da temèi?

L'äter gran prigo che ess podü gnì cherié dala roa é zènz'ater chèl de sarè sö la Gran Ega y de formè n lèch. Por porvè da evitè chèsc él gnü metü jö na condüta dopla de ros circa 300 m lunč tres la gran ega fora, sot le punt da Adan jö. Por fà chèsc él gnü laurè cun cin' pacheres por trèi dis y nöts zènza lascè do. I ros, de n diameter de 90 cm, é gnüs da dōta la Provinzia adalerch. Chisc ros gnò metüs jö tla roia y spo curis cun de gragn podruns y material. Implü él inče gnü anuzé la condüta dl implant idroeletrich de Waltraud Pizzinini por oje demez ega. La roa s'à por fortuna architè ia y sura l'invern à chisc ros funzionè zènza problems. Sce la condüta ess tignì böt ne savunse nia, deache la roa n'è nia rovada tan injö. Le zènter operatif s'à inče bele fat

pinsiers sön n scenar plü prigorus, naōta cun l'evacuaziun di material prigorusc dala sarenara y cun l'instalaziun de punč de control dl livel tla Gran Ega. I ofizi provinziài s'à inče bele cruzié de tó ite i dač nezesciars por podèi elaborè na simulaziun sön computer por calcolè i pèisc y i volums cun chi ch'an ess messü fà cunt. Mo l'impègn majer foss stè chèl de tignì la roia daverta cun vigni meso y evitè ch'al se formass n lèch.

Chè Ves à pa dè la garanzia che la roa s'archità bel plan? Che por Sotrù ne n'èl nia plü prigo? Y che le gran prigo por la Gran Ega è oramai passè?

Do che le gran movimènt s'á architè ia, él gnü tignì inant sot a control i spostamènc dla roa cun stromènc de mosoraziun y controis sön le post. Le geologh dla Provinzia à spo tlafinada comuniché che, do so arat, ne n'á la roa nia plü de gragn movimènc. Le prigo por Sotrù à inče podü gnì smendrì cun la costruiziun de n canal sura la vila ite, che dess rovène la roa jö por so let. Sön chèsta à le geologh dr. Volkmar Mair dè ai 8 de forà le bëgnstè por jì indò tles čiases nia danejades.

Sö por la roa vèigon che le lignan é bele demez. Ara čiaara fora döt atramènter. Co vara pa inant sön chèsta tèmpla? Či intervènc é pa čiamò preodüs?

Tla roa él gnü taié scialdi düc i lègns y al é gnü fora čina ségn incèr 3.500 metri de lignan y lègna. Le lignan é gnü laurè sö da na dita privata, la lègna gnarà tizada tl implant de telescialdamènt da La Ila. Les čiases y i frabicač tomà y desdrüč é gnüs romenà fora y trač jö. Al gnarà čiamò majenè sö y menè demez i resč di mürs.

Sciöch'ara jarà inant sön la tèmpla ne san nia čiamò avisa. Incèr i 20 de merz saral na incuntada cun les istituziuns provinziài competèntes por definì la sort de recoltivaziun ch'an dess fà. Al gnarà inče ascutè sö i proprietars de chèsc vers. Dessigü messaral gnì rovenü les eghes tres jö čina jö dala Gran Ega. Por či che reverda la chestiun sc'al gnarà bosch o pre o pastöra y por les strades messunse čiamò n pü' aspetè.

Dr. Irsara, te chèsc compit nia saurì, či cossa o fat à pa lascè indò le plü bel ségn te Osta esperiènza de coordinaziun dl comitè de proteziun

zivila?

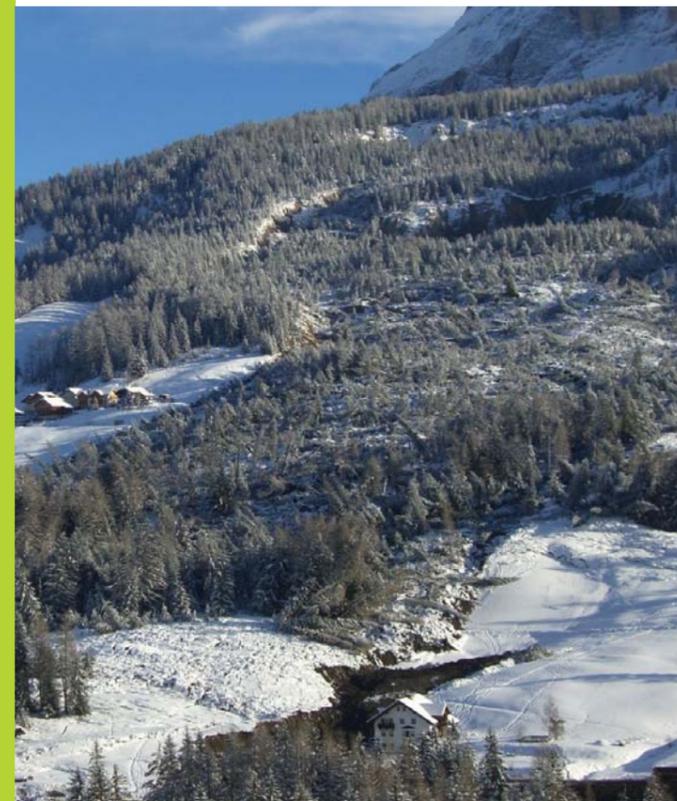
Le momènt che mé jü plü a cör é stè chèl de na incuntada cun i evacuà adöm cun siur Pire da Oies. I à sintì či gran forza ch'al é ti bugn pinsiers y tles oraziuns de tröpa jènt che stà do ia. Por či che reverda le funzionamènt dl zènter operatif y de döt le intervènt, mëssi dè che le tignì adöm y trà düc tl medemo vers, adöm cun na buna comunicaziun y preparaziun, é stà i faturs che à portè pro a n bun resultat.

Aratèise che por Nadè 2013 podess i laûrs da mëte apost les infraströtöres (strades, canalisaziun etc.), da oje les eghes dla roa, da dortorè i fabricač danejà y de recostruziun dles čiases desdrütes éster rovà?

Al é important ch'i podunse vire te nüsč posč da munt, inče sce amesa prighi. De chisc él nosc dovèi de nen tignì cunt por ti garantì ai abitanč na vita valgamia sigüda. Iö arati che por le proscimo invèrn saral dessigü meso da sistemé scialdi döt či che é de majera importanza. Nostes comunitès vir cun n spirit sterch, che ti darà dessigü la forza y la paziènza da jì inant.

Stimè Dr. Irsara, i Ves dijun bel giulan.

Rengrazié orèssun inče düc i volontars de dōtes les uniuns de volontariat, associazions desvalies, lauranč, tecnicos, dites y impreses y dōtes les porsones che à daidè te chèsc ri momènt, sides cun sorvisc, se meton a desposiziun, don alberch, co inče cun na buna parora y/o daidan consolè y/o ti ston dlungia ales porsones colpides dala gran calamité naturala. De cör giulan y che Chèl Bel Dî s'al paies.

INTERVISTA

INTERVISTA A DR. ING. ALFREIDER DANIEL, PRÛM PARLAMENTAR LADIN DE SÜDTIROL LITÉ TL PARLAMËNT A ROMA

Stimè Daniel, pròm "onorevole" ladin de Südtirol a Roma, n bel compliment y suzès inçe a desmostraziun che i ladins sa da tignì adòm. Co se sintise pa te chësta inçiarìa nòia?

Impròma de döt oressi ti dī n gran dilan a düc chi che ā cherdū te chësc travert, a vignun che ē jū a litē y che ā contribuī a laurē deboriada por chësta nosta prūma rapresentanza ladina a Roma. I me sēnti onorē de podēi tō sō chësta inçiarìa y çiararā cun dōt mi impēgn de podēi dē n contribut sterch inçe por nosta mendranza.

Sciöche tecnich espert tl gran proiet dl Brenner-Basis-Tunnel, cun Ostes inçiaries da referēt tl Comun da Corvara ala inciara da vizesurastant dla SVP y sēgn sciöche parlamentar ēise tröp laūr y responsabilitē politica. Çiōnes sarā pa Ostes prioritēs a Roma ti confruncē de Südtirol y dles valades ladines?

Le travert ē dessigū chēl de afrontē inçe chësta inçiarìa cun responsabilitē y positivité. Te mi laūr sciöche injinier āi albū tröp da fā cun i ministeri da Viena y Roma, y chësta esperiēnza m'ē sigū de gran aiūt.

Sciöche parlamentar mēsson se dē jō cun tematiches dēr desvalies, mo çī che me sta dēr a cōr ē chēl da dē n contribut por laurē fora l'autonomia de Südtirol y dantadōt lascē aldī inçe nosta usc ladina a Roma.

La situaziun politica a Roma n'ē do les lītes nia saurida. Odēise impō poscibilitēs da laurē inant deboriada cun i atri parlamentars de Südtirol por slariē fora l'autonomia y dantadōt por rovē a n'autonomia finanziaria por Südtirol?

Sēgn sunse te na situaziun dēr ria a nivel nazional. Al n'ē nia çiamō tler sc'al ē meso da mēte impē n govern y

garantī stabilitē, çī che ē la condiziun prinzipala por podēi mēte man da laurē concretamēter.

Daniel, cun 31 agn sēise un di parlamentars plū jogn a Roma. Chësc ò inçe dī portē inant idees nōies; ēise val' idea y/o proposta che Ves stā dēr a cōr y ch'i oresses portē inant?

Dōes propostes de lege āi bele portē ite adūm cun i deputac da denant. Chëstes propostes reverda dantadōt dui punē: plū autonomia por Südtirol y na maiū conscidraziun di dērē por i ladins tles istituziuns de nosta regiun y provinzia. I speri ch'ares vēgnes tosc tratades. Por çī che reverda la politica a nivel general pēnsi che, sc'i se dun inant da fā por na economia sterscia y sostenibla y por posē de laūr, sunse bugn da garantī inçe a nūsc mituns prospetives tla vita y na buna basa por podēi se costruī instēs n'ēsistēnza y mēte sō familia. Chësc me sta der a cōr!

La politica zentrala ā inçe da se dē jō cun le sostēgn dl'economia. Sōla basa dles normes dl'autonomia y cun l'aiūt dl govern provincial, udēise poscibilitēs da dē sēgns concreē inçe a sostēgn dl'economia, dl laūr y di posē de laūr che manacia da gnī manco ti proscimi agn por gauja dl stlet svilup economic?

Dessigū! Tla Talia ē chësc le problem prinzipal. Zēnza economia y n'economia che crēsc ne saral gnanca posē de laūr. Chilō mēss le stat dē i prōms vari y inçe defata, zēnza podēssel ester por trōpes realtēs massa tert. I numeri baia dēr tler, la situaziun ē critica, mo i speri che le sēns de responsabilitē ais finalmēter la survēnta por renforzē les istituziuns y mēte a jī inant nosta economia.

Sciöche ladin a Roma fajarēise plū sigū pert dl grup dles mendranzes. Minēise che les realtēs locales, le reconescimēt y la sconanza dles mendranzes, sciöche chëra ladina, ais çiamō poscibilitēs de gnī renforzades, inçe sce le govern da Roma ā dē ti ultimi tēmps de gragn sēgns de zentralism?

I pēnsi bēgn. Sciöche deputac dla SVP fajunse pert dl grup moscedē y en particular dla componēnta dles mendranzes linguistiches olache iō sun capogrup. I me darā da fā dassēnn propi por renforzē les realtēs locales y le reconescimēt y la sconanza dles mendranzes.

Stimè dr. ing. Alfreider, i nes complimentun çiamō n iade cun Os por le bun resultat arjunt tles lītes, i sun ligri de avēi n rapresentant de nosta valada tla Çiamena di Deputac a Roma. I Ves audun n bun laūr y trōpes sodesfaziuns te chësta Osta inçiarìa nòia. Bel giulan y bi salūc.

Dr. Ing. Daniel Alfreider

Dagnora liēs a nosta tera.
Dagnora liēs a nosta jënt.

Cassa Raiffeisen Val Badia

Corvara - sènta	T 0471 831 400	F 0471 836 849	corvara@raiffeisen.it
Corvara - portina	T 0471 831 450	F 0471 836 295	corvara@raiffeisen.it
Calfosch	T 0471 831 500	F 0471 836 524	colfosco@raiffeisen.it
La Ila	T 0471 831 560	F 0471 847 680	lavilla@raiffeisen.it
Badia	T 0471 831 520	F 0471 839 904	badia@raiffeisen.it
La Val	T 0471 831 540	F 0471 843 249	laval@raiffeisen.it
Pidrô	T 0471 831 590	F 0471 843 305	pederoa@raiffeisen.it
San Martin	T 0474 524 100	F 0474 523 465	sanmartin@raiffeisen.it
Al Plan de Mareo	T 0474 506 869	F 0474 501 685	alplan@raiffeisen.it
Reba	T 0436 79 382	F 0436 793 88	arabba@raiffeisen.it
Sorvisc d'assicuraziun	T 0471 831 570	F 0471 847 695	assicuraziun@raiffeisen.it

Raiffeisen

Cassa Raiffeisen Val Badia
www.valbadiaonline.it